

NL financial investments

Jaarverslag 2016

Vastgesteld door het bestuur op 9 maart 2017

1. Inleiding

NLFI is een stichting met de statutaire zetel in de gemeente Den Haag. De volledige statutaire naam luidt: stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen. NLFI is een stichting met een wettelijke taak, opgericht met het oog op transparante belangenscheiding, een geloofwaardige exitstrategie en een zakelijk, niet-politiek beheer van deelnemingen van de staat der Nederlanden in een aantal financiële instellingen.

NLFI voerde in 2016 het privaatrechtelijke beheer over de deelnemingen van de staat in de vennootschappen ABN AMRO Group N.V., ASR Nederland N.V., SNS Holding B.V. (thans Volksholding B.V.), SRH N.V. Propertize B.V., RFS Holdings B.V. en NLFI Financial Investments B.V. (in liquidatie).

Op 10 juni 2016 vond de beursintroductie van ASR Nederland N.V. plaats. Na uitoefening van de overtoewijzingsoptie, die aan de begeleidende zakenbanken was toegekend, houdt NLFI nog 63,7 procent van de aandelen in ASR Nederland N.V.

Op 1 september 2016 is NLFI Financial Investments B.V. (in liquidatie) ontbonden door een besluit van de vergadering van aandeelhouders. De vereffening is op 19 januari 2017 beëindigd.

Op 27 september 2016 zijn alle aandelen Propertize B.V. overgedragen aan een consortium bestaande uit Lone Star en JP Morgan, op basis van een op 28 juni 2016 gesloten verkoopovereenkomst.

Op 17 november 2016 zijn 65 miljoen certificaten van aandelen in ABN AMRO Group N.V. verkocht. Na de levering van die certificaten op 20 november 2016 houdt NLFI nog circa 70 procent van de aandelen in ABN AMRO Group N.V.

NLFI

Vestigingsadres: Lange Houtstraat 26 in Den Haag.
Postadres: Postbus 45650, 2504 BB Den Haag
Telefoonnummer: 070 - 20 50 600.
Website: www.nlfi.nl
E-mail: nlfi.office@nlfi.nl

2. Werkzaamheden van NLFI in 2016

2.1. Algemeen

In artikel 3 van de statuten van NLFI is het doel van NLFI opgenomen. Die bepaling begint als volgt:

3.1. De stichting heeft ten doel:

(a)

(i) het uitgeven van royeerbare certificaten tegenover het op eigen naam ten titel van administratie verkrijgen en houden van tot op dat moment door de Staat der Nederlanden gehouden aandelen in de vennootschappen;

(ii) het beheren van de in beheer genomen aandelen in de vennootschappen;

(iii) het uitoefenen van alle aan de aandelen verbonden rechten, waaronder het stemrecht;

(b)

(i) het adviseren van Onze Minister over de strategie tot verkoop van de aandelen door de Staat;

(ii) het namens de Staat uitvoeren van de in onderdeel b, ten eerste, bedoelde strategie en, voor zover daartoe gemachtigd, het verrichten van werkzaamheden met het oog op het beheer van vermogensbestanddelen die verband houden met de aandelen en met het oog op de verkoop van de aandelen;

(c)

(i) het ter zijde staan van Onze Minister bij contacten met de Europese Commissie of nationale toezichthouders ter zake van het beheer en de verkoop van de aandelen;

(ii) het verrichten van alle handelingen, welke met het in dit artikel omschreven doel in verband staan, daaruit voortvloeien of daarvoor bevorderlijk kunnen zijn.

3.2. Bij de uitoefening van de aan de aandelen verbonden rechten richt de stichting zich primair naar het financieel-economische belang van de houder van door de stichting uitgegeven certificaten van de aandelen, daarbij rekening houdend met de belangen van de vennootschap, de met haar verbonden ondernemingen en de daarbij betrokken werknemers. Dit brengt onder meer mee dat de stichting bewaakt dat de vennootschappen een verantwoorde ondernemingsstrategie voeren, die in lijn is met een commercieel verantwoorde bedrijfsvoering en de geldende regels voor goed ondernemingsbestuur (corporate governance).

De stichting oefent de aan de aandelen verbonden rechten op een zodanige wijze uit dat de vennootschappen zelfstandig hun commerciële strategie kunnen bepalen en de dagelijkse bedrijfsvoering kunnen uitoefenen, dat geen sprake is van coördinatie van het commerciële beleid van de vennootschappen en dat tussen de vennootschappen geen concurrentiegevoelige informatie wordt uitgewisseld.

De werkwijze van NLFI ten aanzien van de deelnemingen kan omschreven worden als de werkwijze van een betrokken, met een institutionele belegger te vergelijken aandeelhouder, waarbij de statutaire rollen van de raden van bestuur en raden van commissarissen gerespecteerd worden. NLFI wil als aandeelhouder van enkele financiële instellingen duurzaam en verantwoord ondernemen vormgeven. Daarbij besteedt NLFI de nodige aandacht aan het goed functioneren van de corporate governance. In aansluiting op de statuten heeft NLFI met de verschillende deelnemingen nadere afspraken vastgelegd over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de in de statuten opgenomen regelingen.

In 2016 heeft NLFI ten aanzien van verschillende deelneming concreet invulling gegeven aan de taak om de minister te adviseren over de verkoopstrategie. Ook is in een aantal gevallen ook uitvoering gegeven aan die strategie. De belangrijkste mijlpalen van NLFI in 2016 worden hieronder kort besproken.

Verkoop Propertize

In lijn met het advies van NLFI van oktober 2015, heeft de minister volmacht aan NLFI verleend om het verkooptraject voor Propertize B.V. (hierna: Propertize) in gang te zetten¹.

Op 23 juni 2016 adviseerde NLFI de minister goedkeuring te verlenen voor het aangaan van een verkooptransactie met het consortium Lone Star Funds / J.P. Morgan Securities Plc. De koopprijs werd vastgesteld op 895,3 miljoen euro voor de aandelen van Propertize. Hiervan wordt 22,5 miljoen euro uitgekeerd als aan bepaalde voorwaarden is voldaan die samenhangen met de liquidatie van een

¹ Besluit van de minister van Financiën van 9 december 2015 (Stcrt. 2015, 46524).

vastgoedproject.

Op 27 september 2016 zijn alle aandelen Propertize B.V overgedragen aan het consortium.

Beursgang a.s.r.

In november 2015 heeft NLF I een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen in ASR Nederland N.V. (hierna: a.s.r.). NLF I adviseerde daarbij om prioriteit te geven aan een succesvolle uitvoering van een beursintrod uctie. Dit advies is op 27 november 2015 door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden. Op basis van de bespreking van deze brief in de Tweede Kamer heeft de minister NLF I gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief².

Een en ander heeft geleid tot de succesvolle beursintrod uctie van a.s.r. (zie paragraaf 2.2.) waarbij in totaal 54.449.885 gewone aandelen zijn verkocht, die een belang vertegenwoordigen van circa 36,3% van het aandelenkapitaal in a.s.r. Dit resulteerde in een totale opbrengst van de beursgang (inclusief de overtoewijzing aandelen en de opbrengsten uit stabilisatie) van circa 1.065 miljoen euro.

Vervolgt ranche ABN AMRO

Op 17 november 2016 zijn in een vervolgt ranche 65 miljoen certificaten van aandelen in ABN AMRO Group N.V. (hierna ABN AMRO) verkocht, resulterend in een opbrengst van circa 1.326 miljoen euro. Na de levering van die certificaten op 20 november 2016 houdt NLF I nog circa 70 procent van de aandelen in ABN AMRO.

2.1.2. Speerpunten 2017

NLF I hecht grote waarde aan een informatieve aandeelhoudersvergadering en een effectieve dialoog met de raad van bestuur en raad van commissarissen voorafgaand en tijdens de aandeelhoudersvergadering. Sinds enkele jaren stuurt NLF I aan haar grootste deelnemingen ABN AMRO, a.s.r. en Volksholding (voorheen SNS Holding) jaarlijks een speerpuntenbrief. Het doel van deze brieven is om enkele prioriteiten aan te stippen waarvan NLF I vindt dat die additionele aandacht behoeven van deze deelnemingen. NLF I zal de in de brieven genoemde onderwerpen opvolgen door hieraan in de doorgaande dialoog en eventueel op de aandeelhoudersvergadering zelf extra aandacht te besteden. In 2016 zijn de hoofdlijnen van de speerpunten beschreven in het jaarverslag van NLF I en is de speerpuntenbrief voor ABN AMRO, die toen al beursgenoteerd was, gepubliceerd op de website van NLF I. Gelet op de beursnotering voor a.s.r. en met het oog op transparantie die NLF I voorstaat, wordt er voor de speerpuntenbrieven voor 2017 voor gekozen deze alle drie tegelijk met dit jaarverslag integraal te publiceren op de website van NLF I.

2.2. ABN AMRO Group N.V.

2.2.1 Aandelen

NLF I houdt gewone aandelen in het kapitaal van ABN AMRO ten titel van administratie. NLF I heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat. Bij aanvang van 2016 betrof het 723.800.001 aandelen, elk met een nominaal bedrag van één euro. Deze aandelen vertegenwoordigden een belang van 77% van het geplaatste aandelenkapitaal in ABN AMRO.

In het kader van een eerste vervolgt ranche heeft NLF I op 20 november 2016 65 miljoen aandelen overgedragen. Aan het einde van 2016 hield NLF I derhalve nog 658.800.001 aandelen in ABN AMRO. Deze aandelen vertegenwoordigen een belang van circa 70% van het geplaatste aandelenkapitaal van de vennootschap.

2.2.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

NLF I heeft met de raad van bestuur en raad van commissarissen van ABN AMRO gesproken over diverse onderwerpen:

- De financiële resultaten van de bank en het dividendbeleid.
- De samenstelling van de raad van bestuur en raad van commissarissen.

² Besluit van de minister van Financiën van 17 februari 2016 (Stcrt. 2016, 10301).

- Het risicoprofiel van de bank en haar fundingstrategie.
- De strategie en financiële doelstellingen.
- Verkoop van vervolgtranches door NLF I.

Voorts heeft het bestuur van NLF I begin 2016 een evaluatiegesprek gevoerd met de voorzitter van de raad van commissarissen. Daarbij is het functioneren van raad van bestuur en de raad van commissarissen, zowel collectief als individueel, over het voorgaande jaar geëvalueerd.

Daarnaast heeft NLF I ook overleg gevoerd met het bestuur van Stichting Administratiekantoor continuïteit ABN AMRO.

Op 10 november 2016 heeft NLF I de minister van Financiën verzocht mandaat te verlenen voor het starten van de uitvoering van een geadviseerde eerste vervolgplaatsing van (maximaal) 65 miljoen certificaten van aandelen ABN AMRO via een zogenoemde Accelerated Book Building (ABB) op basis van "best effort". Bij besluit van dezelfde datum heeft de minister hieraan zijn goedkeuring verleend, waarna is gestart met de uitvoering van de vervolgplaatsing. Bij de uitvoering van die vervolgplaatsing is ABN AMRO betrokken overeenkomstig de afspraken die daarover zijn vastgelegd in de zogenoemde relationship agreement.

De vervolgplaatsing heeft er toe geleid dat op 17 november 2016 in een vervolgtranche 65 miljoen certificaten van aandelen in ABN AMRO zijn verkocht, resulterend in een opbrengst van circa 1.326 miljoen euro voor de staat.

Na de levering van die certificaten op 20 november 2016 houdt NLF I nog circa 70 procent van de aandelen in ABN AMRO.

In juni 2016 is een slotdividend over 2015 ontvangen van 318,472 miljoen euro³; dit in aanvulling op een interim-dividend over 2015 van 350 miljoen euro dat in 2015 is ontvangen⁴.

In september 2016 is een interim-dividend over 2016 ontvangen van 289,52 miljoen euro⁵.

De dividenden zijn steeds (onder inhouding van dividendbelasting) uitgekeerd aan NLF I en door NLF I doorbetaald aan de staat als certificaathouder.

De vennootschap heeft bij de presentatie van de jaarcijfers over 2016 voorgesteld een slotdividend van 0,84 cent per aandeel over 2016 vast te stellen. Een besluit daarover wordt genomen bij de vaststelling van de jaarrekening over 2016 door de algemene vergadering van aandeelhouders.

2.2.3 Werkzaamheden

In 2016 heeft NLF I focus gelegd op het verkennen van exitmogelijkheden en (het voorbereiden van) een vervolgtranche van ABN AMRO. In aanloop daarnaar toe heeft NLF I de relevante (markt)ontwikkelingen gevolgd. Daarbij heeft NLF I zich laten adviseren door NM Rothschild & Sons Limited als financieel adviseur en Allen & Overy als juridisch adviseur.

Voor de zakenbanken die hebben opgetreden als bookrunner bij de eerste vervolgplaatsing heeft NLF I geput uit een eerder gepubliceerde groslijst van zakenbanken. Die selectie heeft destijds plaatsgevonden via een open en competitief selectieproces, op een transparante, objectieve en non-discriminatoire wijze. NLF I heeft met elk van de geselecteerde dienstverleners een raamovereenkomst gesloten. Bij deze vervolgplaatsing is gekozen voor vier bookrunners, te weten de drie banken die optraden als global coordinators bij de beursgang van ABN AMRO (ABN AMRO Bank N.V., Deutsche Bank AG, London Branch, en Morgan Stanley & Co) plus één additionele bank. Daartoe heeft NLF I Goldman Sachs geselecteerd, een zakenbank met veel ervaring als bookrunner tijdens recente grote Europese follow-ons.

In september 2016 heeft de voorzitter van de Raad van Bestuur van ABN AMRO, Gerrit Zalm, te kennen gegeven niet zijn volledige benoemingstermijn (tot mei 2018) te willen volmaken en heeft in overleg met de Raad van Commissarissen besloten om in 2017 af te treden. Vervolgens heeft de raad van commissarissen van ABN AMRO het proces voor de opvolging van de voorzitter van de raad van bestuur in gang heeft gezet. In de relationship agreement die NLF I en ABN AMRO in november 2015 hebben gesloten is bepaald dat de raad van commissarissen NLF I in de gelegenheid zal stellen om te adviseren over de beslissing de voorzitter van de raad van bestuur te benoemen. In afstemming met

³ Op 723.800.001 door NLF I gehouden gewone aandelen.

⁴ Op 940.000.001 door NLF I gehouden gewone aandelen.

⁵ Op 723.800.001 door NLF I gehouden gewone aandelen.

de minister van Financiën en de raad van commissarissen van ABN AMRO heeft NLFI hier invulling aan gegeven.

Kees van Dijkhuizen, voormalig Chief Financial Officer van ABN AMRO is in november 2016 benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur en Chief Executive Officer (CEO). Zijn benoeming is, na de verkregen goedkeuring door de toezichthouders, in werking getreden per 1 januari 2017.

Ook in 2016 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en raad van bestuur van ABN AMRO. Met dit overleg wordt invulling gegeven aan een zinvolle dialoog tussen aandeelhouder en vennootschap. Voorts zijn op ad-hoc-basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur, de raad van commissarissen en het management van ABN AMRO. Vast onderdeel is de bespreking van de kwartaalcijfers binnen enkele weken na de publicatie daarvan door ABN AMRO (zogenoemde road shows). Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen. Tijdens deze overlegmomenten zijn een groot aantal onderwerpen besproken waaronder strategie, risicomanagement, vervolgranches, governance en duurzaamheid. Verder wordt contact onderhouden met ABN AMRO met als uitgangspunt dat ABN AMRO en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

2.2.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 18 mei 2016 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ABN AMRO. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling jaarrekening 2015.
- Het dividendvoorstel over het boekjaar 2015 een slotdividend vast te stellen van 414 miljoen euro of 0,44 euro per aandeel in contanten.
 - Verlening decharge aan ieder lid van de raad van bestuur dat in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
 - Verlening decharge aan ieder lid van de raad van commissarissen dat in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Machtiging tot uitgifte van aandelen en tot verlenen van rechten tot het nemen van aandelen tot maximaal 10% van het uitstaande aandelenkapitaal van ABN AMRO.
- Machtiging tot beperking of uitsluiting van voorkeursrechten.
- Machtiging tot de inkoop van (certificaten van) aandelen in het eigen aandelenkapitaal van ABN AMRO tot maximaal 5% van het uitstaande aandelenkapitaal van ABN AMRO Group dat niet gehouden wordt door NLFI.
- Benoeming tot commissaris van de heer A.C. Dorland.
- Benoeming tot commissaris van mevrouw F.J. Leeflang.
- Benoeming tot commissaris van de heer J.S.T. Tiemstra.

Op 12 augustus 2016 heeft NLFI deelgenomen aan de buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders van ABN AMRO. NLFI heeft ingestemd met het volgende voorstel:

- Benoeming tot commissaris van de heer J.B.J. Stegmann.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg op beide data 77 procent.

Een toelichting op de stembeslissingen is te vinden op de website van NLFI.

2.2.5 Voortuitblik 2017

In 2017 worden de werkzaamheden ten aanzien van ABN AMRO voortgezet. In de algemene vergadering van aandeelhouders of in de voorbereiding daarvan zullen de speerpunten die zijn geformuleerd in paragraaf 2.1.1. worden gehanteerd. Ook wordt het periodiek overleg van NLFI met de raad van bestuur en de raad van commissarissen van ABN AMRO onder de werking van het relationship agreement voortgezet. Dit overleg maakt onderdeel uit van de zinvolle dialoog tussen aandeelhouder en vennootschap.

Voorts zal NLFI in 2017 beoordelen of een verdere verkoop van aandelen ABN AMRO wenselijk is en de minister van Financiën hier zonnodig over adviseren. Daarbij is van belang dat NLFI bij de eerste vervolgranche een lock-up periode van 90 dagen is overeengekomen vanaf de afwikkelingsdatum, 20

november 2016, bepaalde uitzonderingen daargelaten.

2.3. ASR Nederland N.V.

2.3.1 Aandelen

NLFI houdt gewone aandelen in het kapitaal van ASR Nederland N.V. (hierna: a.s.r.) ten titel van administratie. NLFI heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat.

Bij aanvang van 2016 betrof het 200.000 aandelen, elk met een nominaal bedrag van vijfhonderd euro. Na een wijziging van de status van a.s.r. in juni 2016 zijn deze aandelen omgezet in 150.000.000 aandelen, elk met een nominaal bedrag 0,16 euro. Deze aandelen vertegenwoordigen 100% van het geplaatste aandelenkapitaal van a.s.r. De vermindering van het geplaatste kapitaal van a.s.r. heeft plaatsgevonden zonder terugbetaling en zonder ontheffing van de verplichting tot storting. Na de afwikkeling (settlement) van de beursgang van a.s.r. op 14 juni 2016 hield NLFI nog 95.550.115 aandelen, elk met een nominaal bedrag 0,16 euro. Deze aandelen vertegenwoordigen circa 63,7% van het geplaatste aandelenkapitaal van a.s.r.

In het kader van een eerste vervolgranche heeft NLFI op 17 januari 2017 20,4 miljoen aandelen overgedragen. Op dit moment houdt NLFI derhalve thans nog 75.150.115 aandelen in a.s.r. Deze aandelen vertegenwoordigen een belang van circa 50,1% van het geplaatste aandelenkapitaal van de vennootschap.

2.3.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

In november 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen a.s.r. NLFI adviseerde daarbij om prioriteit te geven aan een succesvolle uitvoering van een beursintroductie. Dit advies is door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden.

De minister heeft NLFI en a.s.r. in zijn Kamerbrief gevraagd de voorbereidingen voor een beursintroductie te starten, zodat een beursintroductie vanaf de eerste helft van 2016 mogelijk is. Op basis van de bespreking van deze brief in de Tweede Kamer op 28 januari 2016 heeft de minister NLFI gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief⁶.

Een en ander heeft geleid tot de succesvolle beursintroductie van a.s.r. (zie paragraaf 2.3.3) waarbij in totaal 54.449.885 aandelen zijn verkocht, die een belang vertegenwoordigen van circa 36,3% van het geplaatste aandelenkapitaal in a.s.r.

NLFI heeft ook in 2016 met de raad van bestuur en raad van commissarissen van a.s.r. gesproken over diverse onderwerpen, waaronder de (voorbereiding van) de beursgang en de eerste vervolgranche en de invulling van de relationship agreement. Voorts heeft het bestuur van NLFI begin 2016 een evaluatiegesprek gevoerd met de voorzitter van de raad van commissarissen.

Over 2015 is een dividend vastgesteld van 170 miljoen euro. Het dividend is (onder inhouding van dividendbelasting) in 2016 door NLFI ontvangen en doorbetaald aan de staat als certificaathouder⁷. a.s.r. heeft in het prospectus voor de beursgang beschreven zich te committeren aan een dividend van 175 miljoen euro over 2016.

Bij de presentatie van de jaarcijfers over 2016 heeft de vennootschap voorgesteld een slotdividend van 1,27 euro per aandeel over 2016 vast te stellen.

2.3.3 Werkzaamheden

In 2016 heeft NLFI focus gelegd op de voorbereidingen en uitvoering van de beursintroductie van a.s.r.

Underwriters en adviseurs bij de beursintroductie

Op basis van een eerder vastgestelde groslijst heeft NLFI in totaal acht zakenbanken geselecteerd die

⁶ Besluit van de minister van Financiën van 17 februari 2016 (Stcrt. 2016, 10301).

⁷ Op de toen 200.000 door NLFI gehouden gewone aandelen (100% van het geplaatste aandelenkapitaal).

hebben opgetreden als underwriters bij de beursintroductie van a.s.r. ABN AMRO Bank N.V., Citigroup Global Markets Limited en Deutsche Bank AG London Branch traden op als joint global coordinators. Barclays Bank PLC, Coöperatieve Rabobank U.A. (Rabobank), HSBC Bank plc en ING Bank N.V. traden op als joint bookrunners. Joh. Berenberg, Gossler & Co. KG trad op als co-lead manager. Daarnaast traden N M Rothschild & Sons Limited, Clifford Chance en Citigate First Financial op als respectievelijk financieel, juridisch en communicatieadviseur van NLF.I.

NLF.I heeft hoge eisen gesteld aan de kwaliteit van de global coordinators, bookrunners en co-lead managers. Daarbij ging het onder meer om bijvoorbeeld kennis- en ervaringseisen op het gebied van grote effectentransacties, zogenoemde Equity Capital Market (ECM)-transacties, zoals beursintroducties. Ook zijn hoge eisen gesteld aan de vaardigheden van de analisten. Als onderdeel van het selectieproces hebben de zakenbanken bovendien bevestigd dat zij in bezit zijn van de vereiste vergunningen, dat zij een beloningsbeleid hebben dat voldoet aan de Europese normen, dat zij voldoen aan internationale sociale standaarden en dat zij zich onvoorwaardelijk conformeren aan de door NLF.I opgestelde contracten.

De voorbereidingen van de beursintroductie zijn na de benoeming van de joint global coordinators op 18 januari 2016 geïntensiveerd. De selectie van de bookrunners en de co-leadmanager werd op 22 februari 2016 afgerond.

NLF.I heeft intensief deelgenomen aan verschillende werkgroepen die de beursintroductie hebben voorbereid, onder leiding van de joint global coordinators. Op 13 mei 2016 hebben NLF.I en a.s.r. het voornemen tot een beursintroductie en notering van a.s.r. aan Euronext Amsterdam bekendgemaakt (de zogenoemde intention to float). Op 30 mei 2016 hebben NLF.I en a.s.r. de inschrijvingsperiode van de beursintroductie en de publicatie van het prospectus aangekondigd. Op 9 juni 2016 hebben NLF.I en a.s.r. aangekondigd dat de prijs van de aangeboden aandelen was vastgesteld op 19,50 euro per aandeel en dat de handel op Euronext Amsterdam op een "if-and-when-delivered" basis van start zou gaan op vrijdag 10 juni 2016. De persberichten rondom deze bekendmakingen zijn beschikbaar op de website van NLF.I.

Ook in 2016 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en raad van bestuur van a.s.r. Ook zijn op ad-hoc-basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur, de raad van commissarissen en het management van a.s.r. Vast onderdeel is de bespreking van de kwartaalcijfers binnen enkele weken na de publicatie daarvan door a.s.r. (zogenoemde road shows). Verder heeft NLF.I een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen. Tijdens deze overlegmomenten zijn een groot aantal onderwerpen besproken waar onder begroting, risicomanagement, beursintroductie, governance en duurzaamheid. Voorts wordt contact onderhouden met a.s.r. met als uitgangspunt dat a.s.r. en NLF.I elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

Door de beursintroductie is NLF.I niet langer de enige aandeelhouder van a.s.r. Wel is NLF.I met 63,7% van de aandelen nog steeds een grootaandeelhouder. NLF.I en a.s.r. zijn een relationship agreement overeengekomen. De relationship agreement heeft tot doel heldere kaders te bieden voor de relatie tussen NLF.I en a.s.r. zolang NLF.I een significant belang houdt in a.s.r. In de relationship agreement worden onder meer de volgende onderwerpen geregeld: welke informatie er met elkaar gedeeld wordt, de besluiten die de uitdrukkelijke goedkeuring behoeven van NLF.I en welke contactmomenten er zijn. Dit relationship agreement is integraal gepubliceerd op de website van NLF.I en aldus toegankelijk voor het publiek.

Een eerste overleg van NLF.I met de raad van bestuur en de raad van commissarissen van a.s.r. onder de werking van het relationship agreement vond plaats op 8 september 2016. Dit overleg maakt onderdeel uit van de zinvolle dialoog tussen aandeelhouder en vennootschap. Daarbij werd teruggeblikt op de beursintroductie van a.s.r.

2.3.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 21 maart 2016 heeft NLF.I een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof een besluit tot machtiging van de notaris tot aanpassing van de statuten conform de akte van statutenwijziging vanwege de voorgenomen aanpassing van het nominale kapitaal en de voorgenomen aandelensplitsing van a.s.r.

Het percentage van de daarbij door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg 100 procent.

Op 12 mei 2016 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van a.s.r. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling jaarrekening 2015.
- Vaststelling van het dividendbeleid.
- Het dividendvoorstel om over het boekjaar 2015 een dividend uit te keren van 170 miljoen euro.
- Verlening decharge aan ieder lid van de raad van bestuur dat in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Verlening decharge aan ieder lid van de raad van commissarissen dat in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.

Het percentage van de door NLFI daarbij uitgebrachte stemmen bedroeg 100 procent.

Op 27 mei 2016 heeft NLFI onderstaande aandeelhoudersbesluiten genomen buiten vergadering:

- Het verlenen van goedkeuring aan de aanbieding en notering van de aandelen van a.s.r., de publicatie van het prospectus, het nemen van besluiten door de raad van bestuur en de raad van commissarissen in relatie tot de aanbieding en notering en het verrichten van handelingen door a.s.r. of een dochtermaatschappij in verband met voornoemde aanbieding en notering of voortvloeiend uit een van voornoemde besluiten.
- Instemming met de wijziging van de statuten van a.s.r., in overeenstemming met de opgemaakte concept akte van statutenwijziging.
- Het verlenen van autorisatie aan de raad van bestuur van a.s.r. voor een periode van achttien maanden ingaande op de settlementdatum van de beursgang, als het vennootschapsorgaan dat, na voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen, bevoegd is te besluiten tot:
 - a. uitgifte van gewone aandelen, of verlenen van rechten tot het nemen van gewone aandelen, met dien verstande dat deze bevoegdheid is beperkt tot maximaal 10% van het geplaatste kapitaal en niet mag worden gebruikt om dividenden uit te keren in de vorm van gewone aandelen; en
 - b. beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht van de aandeelhouders bij uitgifte van gewone aandelen of het verlenen van rechten tot het nemen van gewone aandelen zoals omschreven onder sub a hiervoor.
- Het verlenen van autorisatie aan de raad van bestuur van a.s.r. voor een periode van achttien maanden ingaande op de dag van dit aandeelhoudersbesluit, als het vennootschapsorgaan dat, na voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen, te besluiten tot het verlenen aan Stichting Continuïteit ASR Nederland van een doorlopend en meerdere keren uit te oefenen recht tot het nemen van preferente aandelen in het kapitaal van a.s.r. onder de voorwaarden als omschreven in dit aandeelhoudersbesluit.
- Het verlenen van autorisatie aan de raad van bestuur van a.s.r. voor een periode van achttien maanden ingaande op de settlementdatum van de beursgang, als het vennootschapsorgaan dat, na voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen, bevoegd is te besluiten namens de vennootschap tot verkrijging van volgestorte aandelen (of certificaten) door de vennootschap met inachtneming van de voorwaarden zoals opgenomen in dit aandeelhoudersbesluit.
- Het verlenen van goedkeuring aan de raad van bestuur van a.s.r. om informatie aan aandeelhouders elektronisch te verstrekken.
- Goedkeuring aan het voornemen tot benoeming van mr. H.J. Hazewinkel als lid en voorzitter van het bestuur van de Stichting Continuïteit ASR Nederland.

Het percentage van het bij deze besluiten uitgebrachte stemmen bedroeg 100 procent.

Een toelichting op de stembeslissingen is te vinden op de website van NLFI.

2.3.5 Voortuitblik 2017

In januari 2017 heeft NLFI de minister van Financiën verzocht mandaat te verlenen voor het starten van de uitvoering van een geadviseerde eerste vervolgplaatsing van (maximaal) 20,4 miljoen aandelen a.s.r. via een zogenoemde Accelerated Book Building (ABB) op basis van "best effort". De minister heeft hieraan zijn goedkeuring verleend, waarna is gestart met de uitvoering van de vervolgplaatsing. Bij de uitvoering van die vervolgplaatsing is a.s.r. betrokken overeenkomstig de afspraken die daarover zijn vastgelegd in de zogenoemde relationship agreement.

De vervolgplaatsing heeft er toe geleid dat op 13 januari 2017 in een vervolgtranche 20,4 miljoen aandelen in a.s.r. zijn verkocht, resulterend in een opbrengst van circa 452 miljoen euro voor de staat. Na de levering van die certificaten op 17 januari 2017 houdt NLFI nog circa 50,1% van de aandelen in a.s.r.

a.s.r. heeft 3.000.000 aandelen gekocht bij deze tranche. a.s.r. heeft aangekondigd dat de intrekking van deze aandelen op de agenda zal worden geplaatst van de algemene vergadering van aandeelhouders die op 31 mei 2017 zal plaatsvinden. Na intrekking van de 3.000.000 aandelen, zal NLFI's aandelenbelang naar verwachting 51,1% vertegenwoordigen van a.s.r.'s aandelenkapitaal.

In 2017 worden de werkzaamheden ten aanzien van a.s.r. voortgezet. In de algemene vergadering van aandeelhouders zullen de speerpunten die zijn geformuleerd in paragraaf 2.1.1. worden gehanteerd. Ook wordt het overleg van NLFI met de raad van bestuur en de raad van commissarissen van a.s.r. onder de werking van het relationship agreement voortgezet. Dit overleg maakt onderdeel uit van de zinvolle dialoog tussen aandeelhouder en vennootschap.

Verder zal NLFI in 2017 beoordelen of een verdere verkoop van aandelen a.s.r. wenselijk is en de minister van Financiën hier zo nodig over adviseren.

2.4. SRH N.V.

2.4.1 Aandelen

NLFI houdt 287.619.873 aandelen in het kapitaal van SRH N.V. (hierna: SRH), elk met een nominaal bedrag van één euro en 63 cent.

NLFI heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat. Deze aandelen vertegenwoordigen 100% van het geplaatste aandelenkapitaal van deze vennootschap.

2.4.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

NLFI heeft in 2016 met de vennootschap een dialoog gevoerd over onder andere de structuur van de vennootschap na de ontvlechting van de bank- en verzekeringsactiviteiten van het voormalige SNS REAAL-concern.

NLFI heeft ook in 2016 met de raad van bestuur en raad van commissarissen van SRH gesproken over diverse onderwerpen, waaronder het beheermandaat. Voorts heeft het bestuur van NLFI begin 2016 een evaluatiegesprek gevoerd met de voorzitter van de raad van commissarissen. Daarbij is het functioneren van raad van bestuur en de raad van commissarissen, zowel collectief als individueel, over het voorgaande jaar geëvalueerd. In dat gesprek is in goed overleg geconcludeerd tot het afschaffen van het structuurregime en het terugtreden van de raad van commissarissen.

Over het boekjaar 2015 is geen dividend uitgekeerd. SRH heeft de jaarcijfers over 2016 nog niet gepresenteerd, zodat nog geen voorstel bekend is gemaakt voor een dividend over 2016.

2.4.3 Werkzaamheden

Ook in 2016 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitter van de raad van bestuur van SRH. Daarnaast zijn op ad-hoc basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur van de vennootschap. Vast onderdeel is de bespreking van de kwartaalcijfers binnen enkele weken na vaststelling daarvan.

In de eerste helft van 2016 heeft NLFI overleg gevoerd met de vennootschap over de financiering van pensioenindexatieverplichtingen van VIVAT door SRH, alsmede over de overdracht van de pensioenindexatieverplichtingen van SRH en SNS Bank aan VIVAT. Hierover hebben SRH, SNS Bank, Anbang en VIVAT in mei 2016 overeenstemming bereikt. Een en ander als invulling van een procesafpraak die was opgenomen in de koopovereenkomst tussen SRH en Anbang van 30 juni 2015. Ook heeft een constructieve dialoog plaatsgevonden over onderwerpen als de structuur van de vennootschap na de ontvlechting van de bank- en verzekeringsactiviteiten. Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen en deelgenomen aan een jaarlijks overleg met de raad van bestuur en de raad van commissarissen. Voor het overige is contact onderhouden met de vennootschap met als uitgangspunt dat de vennootschap en NLFI elkaar niet voor

verrassingen plaats en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

Bij verzoekschrift van 6 november 2014 hebben de Vereniging VEB NCVB en een aantal voormalige aandeelhouders in SNS Reaal NV (samen: de VEB c.s.) de Ondernemingskamer bij het Gerechtshof Amsterdam gevraagd een onderzoek te gelasten naar het beleid en de gang van zaken bij SNS Reaal NV (thans SRH N.V.), SNS Bank N.V. (thans Volksbank N.V.) en Propertize B.V. In het verzoekschrift is NLF I als aandeelhouder van deze vennootschappen als belanghebbende genoemd en NLF I heeft als belanghebbende ook verweer gevoerd tegen het verzoek. De Ondernemingskamer heeft bepaald dat eerst uitsluitend de vraag zal worden behandeld, of de VEB c.s. ontvankelijk zijn in hun verzoek, nu zij inmiddels geen aandeelhouder meer zijn in genoemde vennootschappen.

De Ondernemingskamer heeft bij beschikking van 8 juli 2016 geoordeeld dat de VEB c.s. ontvankelijk zijn in hun verzoek ten aanzien van (uitsluitend) SNS Reaal N.V., niet-ontvankelijk ten aanzien van Propertize B.V. en de beschikking over de ontvankelijkheid ten aanzien van SNS Bank N.V. aangehouden.

Tegen deze beschikking zijn SNS Reaal, de staat der Nederlanden en NLF I in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft op 4 november 2016 het cassatieberoep verworpen. Op 20 december heeft een regiezitting plaatsgevonden bij de Ondernemingskamer, waarin de Ondernemingskamer heeft bepaald dat een mondelinge behandeling zal plaatsvinden op 8 juni 2017.

NLF I is in deze procedure geen partij. Wel is een vertegenwoordiger van NLF I eenmaal door de door de Ondernemingskamer benoemde deskundigen gehoord, omdat tussen SNS Reaal en een of meer deelnemingen van NLF I vormen van samenwerking zijn overwogen, die voor de waarde van SNS Reaal ten tijde van de onteigening mogelijk relevantie informatie zouden kunnen opleveren. NLF I laat zich in deze zaak bijstaan door Allen & Overy als juridisch adviseur.

2.4.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 30 mei 2016 heeft NLF I deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van SRH N.V. NLF I heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling jaarrekening 2015.
- Het dividendvoorstel om geen dividend over het boekjaar 2015 uit te keren.
- Verlening decharge aan ieder lid van de raad van bestuur dat in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Verlening decharge aan ieder lid van de raad van commissarissen dat in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Verlening van goedkeuring aan de per 1 juni 2016 te wijzigen profielschets van de directie, op voorstel van de raad van commissarissen.
- Herbenoeming van de heer H.M. de Mol van Otterloo als lid van de raad van bestuur (voorzitter) voor een termijn die eindigt aan het eind van de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders waarin de jaarrekening over het boekjaar 2016 aan de orde komt.
- Terugtrekken van de heer D.J. Okhuijsen per 1 juni 2016 als lid van de raad van bestuur.
- Terugtrekken mevrouw C.M. Insinger als lid van de raad van commissarissen per het moment van de statutenwijziging.
- Wijziging van de statuten van SRH N.V., in verband met het afschaffen van het structuurregime en het terugtrekken van de raad van commissarissen.
- Machtiging van iedere bestuurder van de vennootschap, alsmede iedere (kandidaat-) notaris, notarieel medewerker en advocaat werkzaam ten kantore van NautaDutilh N.V. om de akte waarbij de statutenwijziging wordt geëffectueerd te doen verlijden.
- Wijziging directiereglement SRH N.V.
- Machtiging van iedere bestuurder van de vennootschap, alsmede iedere (kandidaat-) notaris, notarieel medewerker en advocaat werkzaam ten kantore van NautaDutilh N.V. om de akte waarbij de statutenwijziging wordt geëffectueerd te doen verlijden.

Op 22 december 2016 heeft NLF I een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof een besluit tot benoeming van de heer G.J.H. Broekers als statutair bestuurder van SRH N.V. voor een termijn die loopt tot en met het einde van de algemene vergadering van de aandeelhouders waarin de jaarrekening over het boekjaar 2016 aan de orde komt.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg steeds 100 procent.

Een toelichting op de stembeslissingen is te vinden op de website van NLFI.

2.4.5 Voortuitblik 2017

In 2016 zullen de werkzaamheden ten aanzien van SRH worden voortgezet. Gelet op een aantal lopende juridische procedures kan de afwikkeling van de vennootschap nog enige tijd in beslag nemen.

2.5. SNS Holding B.V. (thans Volksholding B.V.)

2.5.1 Aandelen

NLFI houdt sinds 30 september 2015 100% van het aandelenkapitaal van SNS Holding B.V. (sinds 1 januari 2017 genaamd Volksholding B.V.) (hierna: SNS Holding) ten titel van administratie. Het betreft één aandeel, met een nominaal bedrag van één euro. NLFI heeft dit aandeel verkregen van de Nederlandse staat tegen uitgifte van een certificaat van aandeel.

2.5.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

SNS Holding houdt de aandelen in SNS Bank N.V. (hierna: SNS Bank). In de hoedanigheid van enig aandeelhouder van SNS Bank heeft SNS Holding geen zelfstandige activiteiten en geen werknemers.

NLFI heeft ook in 2016 met de raad van bestuur en raad van commissarissen van SNS Holding gesproken over diverse onderwerpen, waaronder het (uit te brengen) advies van NLFI aan de minister van Financiën inzake SNS Bank (zie hierna). Voorts heeft het bestuur van NLFI begin 2016 een evaluatiegesprek gevoerd met de voorzitter van de raad van commissarissen. Daarbij is het functioneren van raad van bestuur en de raad van commissarissen, zowel collectief als individueel, over het voorgaande jaar geëvalueerd.

In juni 2016 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën inzake SNS Bank. NLFI heeft daarin geconcludeerd dat er een breed gedragen behoefte bestaat om de toekomstige strategische positionering van SNS Bank zodanig in te vullen dat er sprake is van een veilige retailbank die eenvoudige en transparante financiële producten aanbiedt tegen faire prijzen op basis van een operationeel excellent bedrijfsmodel en resulterend in een marktconform dividendrendement.

NLFI heeft in het exitadvies van juni 2016 geoordeeld dat SNS Bank meer tijd nodig heeft om een sterke positie binnen het Nederlandse bankenlandschap te verwerven en nog niet gereed is voor een exit. Sinds de nationalisatie van SNS REAAL zijn de financiële en operationele resultaten van de bank verbeterd, maar de bank wordt nog steeds geconfronteerd met een aantal operationele en structurele uitdagingen. Dit wordt met name gevoed door de huidige zeer lage rente die leidt tot druk op marges en volumes, de opwaartse druk op de kosten van SNS Bank veroorzaakt door hogere toezichtskosten en de afsplitsing van het voormalige moederbedrijf en onzekerheid over de kapitaalstructuur vanwege de onbekende uitkomsten van onder andere nieuwe 'Basel IV' regelgeving.

Naar het oordeel van NLFI is een periode van twee tot drie jaren nodig om tot optimale lange termijn waardecreatie te komen. Succesvolle executie van het verbeterplan van SNS Bank leidt naar het oordeel van NLFI tot een verdienmodel met een laag risicoprofiel en een dividendrendement dat aantrekkelijk kan zijn voor een brede groep lange-termijn investeerders. Derhalve worden met het uitvoeren van het gewenste verbeterplan in de komende jaren geen onomkeerbare stappen gezet of opties uitgesloten in termen van toekomstige eigendomsstructuren.

Op 1 juli 2016 heeft de minister van Financiën het advies van NLFI aangeboden aan de Tweede Kamer. Daarin heeft de minister de conclusies van NLFI onderschreven. Zodra SNS Bank voldoende gereed is zullen de relevante opties voor toekomstige eigendomsstructuren verder worden uitgewerkt. De minister heeft NLFI verzocht jaarlijks verslag uit te brengen over de voortgang van het doorvoeren van het verbeterplan en over de gereedheid van SNS Bank om een besluit te nemen over haar toekomst.

In 2016 heeft NLFI de strategieplannen van SNS Bank besproken met het bestuur van de

vennootschap. NLFI heeft het strategische plan van SNS Bank getoetst en vastgesteld dat bij succesvolle executie van dit plan voldaan wordt aan bovenstaande strategische uitgangspunten. De daarbij behorende doelstellingen zijn eveneens door NLFI getoetst. Uitvoering van het strategisch plan voldoet tevens aan de randvoorwaarden die de Europese Commissie in het kader van het herstructureringsplan heeft geformuleerd.

Gedurende 2016 is NLFI door het bestuur van SNS Holding op de hoogte gehouden van het voornemen van SNS Bank om de dochtervennootschappen Regiobank N.V. en ASN Bank N.V. te fuseren met SNS Bank N.V., en de statutaire namen van SNS Holding B.V. en SNS Bank N.V. te wijzigen in de Volksholding B.V. respectievelijk de Volksbank N.V. De vier merken van SNS Bank N.V. gaan verder onder de bankvergunning van de Volksbank N.V. Hiermee zijn de aparte bankvergunningen van ASN Bank N.V. en RegioBank N.V. per 31 december 2016 vervallen.

Voorts heeft het bestuur van NLFI begin 2016 een evaluatiegesprek gevoerd met de voorzitter van de raad van commissarissen.

Over 2015 is een dividend vastgesteld van 100 miljoen euro. Het dividend is (onder inhouding van dividendbelasting) uitgekeerd aan NLFI en door NLFI doorbetaald aan de staat als certificaathouder. Bij de presentatie van de jaarcijfers over 2016 heeft de vennootschap voorgesteld een slotdividend van 135 miljoen euro over 2016 vast te stellen.

2.5.3 Werkzaamheden

In 2016 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en de raad van bestuur van SNS. Daarnaast zijn op ad-hoc basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur en het senior management van SNS. Ook heeft een constructieve dialoog plaatsgevonden over onderwerpen als risk appetite, operationeel plan en capital & funding plan. Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen en deelgenomen aan een jaarlijks overleg met de raad van bestuur en de raad van commissarissen. Voor het overige is contact onderhouden met SNS Holding met als uitgangspunt dat de vennootschap en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

The Boston Consulting Group is opgetreden als strategisch adviseur in aanloop naar het advies over de toekomstopties voor SNS Bank.

2.5.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 26 mei 2016 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van SNS Holding en SNS Bank.

In de hoedanigheid van enig aandeelhouder van SNS Bank heeft SNS Holding geen zelfstandige activiteiten en geen werknemers. Omdat bovendien de directie en raad van commissarissen van SNS Holding B.V. een personele unie vormt met de directie van SNS Bank is er voor gekozen om de jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen te combineren.

NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling jaarrekeningen 2015.
- Vorming reserves c.q. uitkering dividend: Het voorstel van de directie van SNS Bank om over 2015 een dividend uit te keren van 100 miljoen euro is door de enig aandeelhouder, SNS Holding, aangenomen. De directie van SNS Holding heeft voorgesteld om een bedrag van EUR 100 miljoen als dividenduitkering aan haar enig aandeelhouder, NLFI, vast te stellen. Deze bruto uitkering komt voor een bedrag van EUR 49 miljoen ten laste van de winstreserve en voor het resterende gedeelte van EUR 51 miljoen ten laste van de agioreserve.
- Verlening decharge aan ieder lid van de directie die in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Verlening decharge aan ieder lid van de raad van commissarissen die in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Benoeming accountant SNS Bank en SNS Holding met ingang van boekjaar 2017.

Op 8 december 2016 heeft NLFI het dividendbeleid van SNS Holding vastgesteld en heeft goedkeuring gegeven aan het bestuur van SNS Holding om het dividendbeleid van SNS Bank vast te stellen.

Op 8 december 2016 heeft NLFI ingestemd met een statutenwijziging van SNS Holding en SNS Bank. Deze wijziging van de statuten van SNS Holding en SNS Bank hadden met name betrekking op de naamswijziging van de betrokken vennootschappen naar de Volksholding respectievelijk de Volksbank.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg 100 procent. Een toelichting op de stembeslissing is te vinden op de website van NLFI.

2.5.5 Voortuitblik 2017

In 2017 worden de werkzaamheden ten aanzien van de Volksholding voortgezet. In de algemene vergadering van aandeelhouders zullen de speerpunten die zijn geformuleerd in paragraaf 2.1.1. worden gehanteerd. Ook wordt het periodiek overleg van NLFI met de raad van bestuur en de raad van commissarissen van de vennootschap voortgezet.

NLFI zal in 2017 verslag uitbrengen aan de minister van Financiën over de voortgang van het doorvoeren van het verbeterplan van SNS Bank en over de extigereedheid van SNS Bank.

2.6. Propertize B.V.

2.6.1 Aandelen

NLFI hield aan het begin van het jaar 50.003 aandelen (elk met een nominaal bedrag van vijftig euro) in het kapitaal van Propertize B.V. ten titel van administratie. NLFI heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat.

Deze aandelen vertegenwoordigen 100% van het aandelenkapitaal van deze vennootschap.

Op 27 september 2016 heeft de staat alle aandelen Propertize B.V overgedragen aan een consortium Lone Star Funds / J.P. Morgan Securities Plc.

2.6.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

Op basis van een analyse van de markt van commerciële vastgoedleningen heeft NLFI in de het najaar van 2015 geconstateerd dat de marktomstandigheden sinds de start van Propertize significant verbeterd waren. Daarom heeft NLFI bij brief van oktober 2015 de minister geadviseerd om het verkoopproces voor Propertize te starten. In lijn met dat advies, heeft de minister in december 2015 volmacht aan NLFI verleend om het verkooptraject voor Propertize in gang te zetten⁸.

Op 23 juni 2016 adviseerde NLFI de minister goedkeuring te verlenen voor het aangaan van een kooptransactie met het consortium Lone Star Funds / J.P. Morgan Securities Plc. De koopprijs werd vastgesteld op 895,3 miljoen euro voor de aandelen van Propertize. Hiervan wordt 22,5 miljoen euro uitgekeerd als aan bepaalde voorwaarden is voldaan die samenhangen met de liquidatie van een vastgoedproject.

Op 27 september 2016 zijn alle aandelen Propertize B.V overgedragen aan het consortium.

Voorts heeft het bestuur van NLFI begin 2016 een evaluatiegesprek gevoerd met de voorzitter van de raad van commissarissen.

Over 2015 is een dividend vastgesteld van circa 45,5 miljoen euro. Dit dividend is (onder inhouding van dividendbelasting) uitgekeerd aan NLFI en door NLFI doorbetaald aan de staat als certificaathouder.

2.6.3 Werkzaamheden

De werkzaamheden met betrekking tot Propertize in 2016 hebben in het teken gestaan van de verkoop van Propertize. NLFI streefde naar een transactie waarbij Propertize werd verkocht aan één koper of een groep van kopers die als zodanig optreden. Het doel van de verkoop was om de hoogste waarde voor Propertize te realiseren en de transactie op een goede en voortvarende wijze uit te voeren, met minimale risico's voor de bedrijfsvoering, waarbij de belangen van alle betrokken stakeholders werden meegewogen.

Het verkoopproces is gestart met de aankondiging in een advertentie in de Financial Times op 9 december 2015. In totaal is met 84 partijen een initieel contact geweest. Ruim de helft daarvan heeft

⁸ Besluit van de minister van Financiën van 9 december 2015 (Stcrt. 2015, 46524).

een geheimhoudingsverklaring ondertekend. Deze partijen zijn nader geïnformeerd over het proces en de randvoorwaarden van de Staat als verkoper. Op 16 februari 2016 hebben vier partijen een indicatieve bieding ingediend voor Propertize als geheel. Deze biedingen waren voldoende hoog om deze vier partijen toe te laten tot de volgende ronde. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld om een due diligence onderzoek uit te voeren, vragen te stellen en managementpresentaties bij te wonen. In deze fase zijn twee partijen afgevallen. In de laatste fase hebben twee partijen een bindend bod ingediend. Met deze twee partijen zijn onderhandelingen gevoerd, met als doel om de best mogelijke prijs en voorwaarden voor de Staat te realiseren. Van deze twee partijen is het consortium Lone Star Funds / J.P. Morgan Securities Plc geselecteerd als meest wenselijke koper, gelet op de inhoud van het bod in vergelijking met zowel het bod van de andereieder als het afbouwplan van Propertize. De finale onderhandelingen hebben geresulteerd in overeenstemming met het consortium Lone Star Funds / J.P. Morgan Securities Plc over prijs en voorwaarden, zoals vastgelegd in de koopovereenkomst.

Bij de verkoop van Propertize is Alvarez & Marsal opgetreden als financieel adviseur van NLFI en NautaDutilh als juridisch adviseur. Waarderingsadviseur American Appraisal (Duff & Phelps) had in 2015 op verzoek van NLFI al een onafhankelijke waardering gemaakt van Propertize.

In 2016 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en de raad van bestuur van Propertize. Daarbij is onder meer gesproken over de voortgang van het afbouwplan, de financiële resultaten en het verkoopproces. Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen. Daarnaast zijn op ad-hoc-basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur en het senior management van Propertize. Voorts werd contact onderhouden met Propertize met als uitgangspunt dat Propertize en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

2.6.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 23 maart 2016 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van Propertize. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling van de jaarrekening 2015 van Propertize.
- Het dividendvoorstel over het boekjaar 2015 van Propertize, waarbij het dividend over 2015 circa 45,5 miljoen euro bedraagt in contanten.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van bestuur van Propertize die gedurende het boekjaar 2015 in functie waren voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen van Propertize die gedurende het boekjaar 2015 in functie waren voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Goedkeuring profielschets Raad van Commissarissen.

Op 27 september 2016 heeft NLFI de volgende aandeelhoudersbesluiten genomen buiten vergadering:

- Acceptatie van het ontslag van de leden van de raad van commissarissen en verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van bestuur voor de periode tot closing van de transactie met Lone Star / JP Morgan.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg steeds 100 procent. Een toelichting op de stembeslissingen is te vinden op de website van NLFI.

2.6.5 Voortuitblik 2017

Na de verkoop van de aandelen in 2016 is het beheer van de aandelen Propertize geëindigd.

2.7 RFS Holdings B.V.

2.7.1 Aandelen

NLFI houdt alle F-aandelen (te weten 100 aandelen, elk met een nominaal bedrag van één eurocent; ook N-shares genoemd) en 33,81% van de O-aandelen (te weten 338.103 aandelen, elk met een

nominaal bedrag van één eurocent; ook Z-shares genoemd) in RFS Holdings B.V. (hierna: RFS) ten titel van administratie. Daartegenover heeft NLFI certificaten uitgegeven aan de staat voor hetzelfde nominale bedrag.

De F-aandelen vertegenwoordigen het belang in de bezittingen die materieel toekomen aan ABN AMRO. De O-aandelen vertegenwoordigen het belang in de zogenoemde gedeelde bezittingen die materieel toekomen aan de staat. De door NLFI gehouden aandelen vertegenwoordigen gezamenlijk circa 1,25% van het totale aandelenkapitaal van RFS.

2.7.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

The Royal Bank of Scotland Group PLC (hierna: RBS) is door de aandeelhouders van RFS gemachtigd om de activa van RFS op ordentelijke wijze te beheren en te verkopen.

De verkoop van het belang in Saudi Hollandi Bank (SHB) kon nog niet gerealiseerd worden. Dit blijft wel het streven van RFS.

In 2016 is geen dividend vastgesteld. Evenmin was sprake van een terugbetaling van kapitaal.

2.7.3 Werkzaamheden

Het dagelijks beheer van de gedeelde bezittingen wordt gevoerd door RBS N.V.

NLFI heeft overleg gevoerd met RBS, Santander en ABN AMRO over stappen die kunnen worden gezet om tot verkoop van gedeelde bezittingen te kunnen komen. Daarbij is onder meer gekeken naar de mogelijkheden voor de verkoop van SHB.

Op 1 april 2014 initieerde RBS twee arbitragezaken bij de International Chamber of Commerce (ICC) te Parijs waarin de Nederlandse staat (en niet NLFI) één van de gedaagden is. In de loop van 2016 is besloten dat deze arbitragezaken gezamenlijk worden behandeld. RBS claimde van de Nederlandse staat en andere gedaagden in eerste instantie een totaalbedrag van 135 miljoen euro, maar heeft dit inmiddels bijgesteld naar 75 miljoen euro. Een en ander vindt haar oorzaak in een garantie die Fortis volgens RBS zou hebben verschaft en die verband houdt met de verkoop door ABN AMRO Bank (nu RBS) van haar aandeel in de joint venture ABN AMRO Mellon Global Securities Services B.V. aan Bank of New York Mellon.

De Nederlandse staat heeft NLFI, als beheerder van de activa die bij de nationalisatie van de Nederlandse onderdelen van het voormalige Fortis S.A. zijn verkregen, in 2014 een volmacht verleend om onder meer namens de Nederlandse staat op te treden in deze deze samengevoegde arbitrage en alle juridische werkzaamheden te verrichten die nodig zijn voor het voeren van de juridische procedure. NLFI (en de Nederlandse staat) worden in deze arbitrage bijgestaan door juridisch advieskantoor Allen & Overy.

2.7.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 28 juni 2016 heeft NLFI schriftelijk deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van RFS. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling jaarrekening 2015.
- Verlening decharge aan ieder lid van de raad van bestuur dat in het boekjaar 2015 in functie was voor zijn of haar taakuitoefening in 2015.
- Opmachtverlening aan de externe accountant voor het verslagjaar 2016 en de concept overeenkomst met de externe accountant.

Het daarbij door NLFI uitgebrachte percentage van de stemmen bedroeg circa 1,25%. Alle besluiten zijn unaniem genomen. Een toelichting op de stembeslissingen is te vinden op de website van NLFI.

2.7.5. Vooruitblik 2017

In 2017 zal NLFI het overleg met RBS, Santander en ABN AMRO voortzetten over de stappen die kunnen worden gezet om tot verkoop van gedeelde bezittingen te komen.

2.8. NLFI Financial Investments B.V. (ontbonden)

2.8.1. Aandelen

NLFI hield in 2016 35 gewone aandelen in de inmiddels ontbonden vennootschap NLFI Financial Investments B.V. (hierna: NLFI FI), elk met een nominaal bedrag van één duizend euro. Daartegenover heeft NLFI certificaten uitgegeven aan de staat voor hetzelfde nominale bedrag. Deze aandelen vertegenwoordigden 100% van het geplaatste kapitaal.

2.8.2 De taakuitoefening, het gevoerde beleid en werkzaamheden

NLFI FI verrichtte in 2016 geen activiteiten met uitzondering van het aanhouden van een beperkt bedrag aan liquide middelen.

NLFI voerde het bestuur over NLFI FI. NLFI heeft als bestuurder van NLFI FI administratiekantoor BDO opdracht gegeven tot het opstellen van de jaarcijfers 2015 en 2016 (gebroken boekjaar) van NLFI FI.

Bij de vaststelling van de jaarrekening over 2015 is besloten om geen (slot)dividend over 2015 vast te stellen, maar om het (negatieve) resultaat na belastingen in mindering te brengen op de algemene reserve.

Op 1 september 2016 is besloten om de vennootschap te ontbinden. NLFI is opgetreden als vereffenaar van het vermogen van de ontbonden vennootschap en beheerde de resterende bezittingen en schulden. De ontbinding is in januari 2017 geëindigd. Daarmee is de vennootschap opgehouden te bestaan.

2.8.3 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 14 maart 2016 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van NLFI FI. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling van de jaarrekening 2015 van NLFI FI. Daarbij is besloten om het resultaat (negatief) in mindering te brengen op de algemene reserves.
- Verlening van decharge aan het bestuur van NLFI FI voor het gevoerde bestuur over 2015, voor zover van zijn taakuitoefening blijkt uit de jaarrekening.

Op 1 september 2016 heeft NLFI deelgenomen aan een algemene vergadering van aandeelhouders van NLFI FI. NLFI heeft ingestemd met het volgende voorstel:

- De vennootschap te ontbinden en het daartoe strekkende besluit te nemen met toepassing van artikel 28, eerste lid, van de statuten.

Het door NLFI vertegenwoordigde percentage van de uitgebrachte stemmen bedroeg steeds 100% van het totale aandelenkapitaal. Een toelichting op de stembeslissingen is te vinden op de website van NLFI.

2.8.3. Vooruitblik 2017

De vereffening van NLFI FI is op 19 januari 2017 beëindigd. Daarmee is ook het beheer van de aandelen NLFI FI door NLFI beëindigd.

NLFI heeft met de certificaathouder (de Nederlandse Staat) afgesproken dat de certificaathouder het batig saldo begin 2017 van NLFI ontvangt samen met het jaarrekeningresultaat over 2016 van NLFI, nadat de jaarrekening van NLFI over 2016 zal zijn vastgesteld.

2.9. Ministerie van Financiën

In lijn met het geldende toezichtarrangement heeft NLFI in 2016 overleg gevoerd met de minister van Financiën. Op reguliere basis vindt voorts overleg plaats tussen de voorzitter van NLFI, de leidinggevend managing director van NLFI en de directeur Financieringen. In dit overleg spreken betrokkenen over ontwikkelingen die relevant (kunnen) zijn voor beslissingen van de minister, zoals beslissingen omtrent (voorgenomen) verkoop van aandelen en beslissingen van principiële of zwaarwegende aard. Ook wordt bijvoorbeeld de planning van uit te brengen exitadviezen besproken.

In dit overleg komen ook aspecten van bedrijfsvoering en financiën van NLF I aan de orde, zoals de vastgestelde jaarrekening en de op te stellen begroting van NLF I. Ook is gesproken over een dividendraming voor de gezamenlijke deelnemingen van NLF I.

Ten behoeve van de beursintroductie van a.s.r., de verkoop van Propertize en de eerste vervolgplaatsingen van ABN AMRO en a.s.r. heeft op alle niveaus intensief contact plaatsgevonden tussen het ministerie van Financiën en NLF I. Dit heeft plaatsgevonden op basis van het toezichtarrangement en specifieke protocollen voor de betreffende transacties (voor zover afgesloten) die de relatie tussen het ministerie en NLF I nader invulden. Door middel van overlegstructuren tussen NLF I en de relevante deelneming in stuurgroepen en tussen NLF I, de relevante deelneming en het ministerie in zogenaamde tripartiete overlegorganen is advisering aan en besluitvorming door de minister van Financiën voorbereid.

Voorts is met het ministerie gesproken over de ontwikkelingen bij de verschillende vennootschappen, zoals het advies van NLF I over SNS Bank en de wijziging van de structuur en statuten van SRH.

Daarnaast wordt contact onderhouden met andere medewerkers van het ministerie van Financiën, voornamelijk medewerkers van de directie Financieringen. Daarbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat het ministerie en NLF I elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over en weer over de voor elkaar relevante zaken tijdig informeren.

3 Governance van NLFI

3.1 Bestuur en directie

Het bestuur van NLFI werd geheel 2016 gevormd door mr M. Enthoven, mr L.Y. Gonçalves-Ho Kang You en jhr drs D. Laman Trip. Michael Enthoven is voorzitter. In de even kwartalen is Diederik Laman Trip vicevoorzitter en in de oneven kwartalen is Lilian Gonçalves-Ho Kang You vicevoorzitter.

De drie door de minister van Financiën benoemde bestuursleden ontvangen een vergoeding op grond van een met hen gesloten overeenkomst van opdracht (bestuursovereenkomst).

Michael Enthoven

Mr M. Enthoven werkte jarenlang bij JP Morgan & Co en was bestuursvoorzitter van NIBC waar hij ruime ervaring heeft opgedaan in corporate en investment banking. Sinds het najaar 2008 heeft hij als adviseur voor het ministerie van Financiën gewerkt. In verband daarmee was hij onder meer commissaris bij ABN AMRO Holding N.V. Hij was tot 1 januari 2017 rechter-plaatsvervanger bij de rechtbank Den Haag.

Lilian Gonçalves-Ho Kang You

Mr L.Y. Gonçalves-Ho Kang You is afkomstig uit de advocatuur en was onder andere lid van het College van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA). Als advocaat en adviseur is zij onder meer betrokken geweest bij fusies en overnames. Zij was tot 1 december 2016 staatsraad bij de Raad van State.

Diederik Laman Trip

Jhr drs D. Laman Trip was tot 2005 voorzitter van het bestuur van de ING Groep in Nederland en heeft ruime ervaring in retail banking en verzekeringen. Hij is op dit moment onder andere lid van het Nederlands Comité voor Ondernemerschap en Financiering.

In 2016 was de taakverdeling binnen het bestuur zodanig dat de primaire verantwoordelijkheid voor het beheer van de aandelen in iedere deelneming bij de verschillende bestuurders van NLFI is ondergebracht. Gelet op de mogelijke transacties en uit te brengen exitadviezen heeft het bestuur in december 2015 besloten dat voor a.s.r., Propertize, SRH en SNS Holding een tweede bestuurslid wordt aangewezen naast de bestaande eerstverantwoordelijke. Zie onderstaande tabel.

Deelneming	Eerste bestuurder	Tweede bestuurder
ABN AMRO	Michael Enthoven	
a.s.r.	Diederik Laman Trip	Michael Enthoven
SRH (voorheen SNS REAAL)	Lilian Gonçalves-Ho Kang You	Michael Enthoven
SNS Holding (thans de Volksholding)	Lilian Gonçalves-Ho Kang You	Diederik Laman Trip
Propertize	Michael Enthoven	Lilian Gonçalves-Ho Kang You
RFS	Michael Enthoven	

Daarnaast was er ook in 2016 sprake van functionele aandachtsvelden die deelnemingoverstijgend worden ingevuld:

Michael Enthoven: finance en risk;

Diederik Laman Trip: human resources, inclusief benoemingen en beloningsbeleid;

Lilian Gonçalves-Ho Kang You: compliance, governance en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het bestuur werkt op basis van het beginsel van collegiale besluitvorming en collectieve verantwoordelijkheid.

Bij besluit van 23 september 2015 zijn Michael Enthoven, Lilian Gonçalves-Ho Kang You en Diederik Laman Trip herbenoemd voor de periode van respectievelijk twee, drie en vier jaar⁹. Dit betekent dat in 2017 de voorzitter, Michael Enthoven, zal terugtreden uit het bestuur. Het bestuur is in overleg met het ministerie van Financiën over de wijze waarop in de vacature die daardoor ontstaat zal worden voorzien.

Rens Bröcheler was geheel 2016 de leidinggevende managing director van NLF. Daarbij is qua besluitvorming en bevoegdheden sprake van een eenhoofdige leiding.

Rens Bröcheler

Drs R. Bröcheler werkte bij Generale Bank en ABN AMRO voordat hij in 1999 overstapte naar het ministerie van Financiën. Daar heeft hij ruime managementervaring opgedaan als hoofd Cash management, hoofd Deelnemingen en projectdirecteur Financiële Instellingen. Sinds de oprichting van NLF in 2011 is hij managing director.

3.2. Bestuursvergaderingen

In 2016 hebben 26 bestuursvergaderingen plaatsgevonden. Belangrijke onderwerpen die daarbij aan de orde zijn geweest, zijn:

- algemene vergaderingen van aandeelhouders;
- aandeelhoudersbesluiten buiten vergadering;
- besluiten met betrekking tot de beursintroductie van a.s.r.;
- besluiten met betrekking tot het verkooptraject van Propertize;
- besluiten met betrekking tot de voorbereiding van de eerste vervolgtranche van ABN AMRO;
- besluiten met betrekking tot de selectie en benoeming van adviseurs;
- exitadvies SNS Bank;
- de wijziging van de structuur en de statuten van SRH;
- de wijziging van de statuten van SNS Holding (thans Volksholding);
- strategische ontwikkelingen;
- overleggen met (organen van) de vennootschappen;
- overleggen met het ministerie van Financiën;
- interne aangelegenheden, zoals vaststelling van begroting en jaarrekening.

Aan iedere bestuursvergadering werd door twee of drie bestuurders deelgenomen, zodat rechtsgeldig besluiten konden worden genomen. Michael Enthoven en Diederik Laman Trip hebben deelgenomen aan 25 van de 26 vergaderingen; Lilian Gonçalves-Ho Kang You heeft deelgenomen aan 24 van de 26 vergaderingen.

In de regel waren de deelnemende bestuursleden fysiek aanwezig, maar in een aantal gevallen namen bestuursleden via een audio- (en beeld-)verbinding deel aan de vergadering. Het bestuur heeft bij een aantal (juridische en financiële) vraagstukken extern advies ingewonnen, zoals ook blijkt uit de beschrijving van de activiteiten beschreven in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

3.3. Interne governance

NLF heeft maatregelen getroffen voor een beheerste en integere bedrijfsvoering. Zo is er een vastgestelde beschrijving van de administratieve organisatie en de interne beheersing. De jaarrekening wordt gecontroleerd door een externe accountant. De opdracht voor de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2016 is verleend aan EY. NLF heeft een verzekering voor bestuurdersaansprakelijkheid, waarvan de premie door NLF wordt betaald.

⁹ Besluit van de minister van Financiën d.d. 23 september 2016 houdende benoeming bestuursleden Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen (Stcrt. 2016, 33618).

Rapporteur

Eind 2013 heeft de staat de aandelen van SNS REAAL overgedragen aan NLF. Op dat moment was NLF al aandeelhouder van de ABN AMRO, RFS en a.s.r. Hierbij dreigde er mogelijk een te grote concentratie volgens de Mededingingswet. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft vervolgens een aantal door NLF en het ministerie van Financiën te nemen maatregelen goedgekeurd, waarmee een mogelijke concentratie wordt voorkomen. Deze vereisen een zodanig beheer door NLF dat uitwisseling van concurrentiegevoelige informatie tussen de instellingen binnen NLF wordt voorkomen. De statuten zijn daarvoor eind 2013 aangepast.

Een deel van de door de ACM goedgekeurde maatregelen betreft een door de staat en NLF aangestelde rapporteur ten behoeve van de ACM die er op toeziet dat de maatregelen door de staat en NLF worden nageleefd. Hij rapporteert halfjaarlijks achteraf over de naleving van de getroffen maatregelen aan de ACM. Ook over 2016 heeft de rapporteur twee (halfjaarlijkse) rapportages uitgebracht aan de ACM.

Integriteitsrisico's

NLF heeft een gedragscode vastgesteld die tot doel heeft het waarborgen en handhaven van het vertrouwen in NLF door belanghebbenden, alsmede het voorkomen van integriteitsrisico's. Deze gedragscode kent daartoe regels en richtlijnen voor insiders:

- a. ter voorkoming van verstrengeling van belangen van NLF en de privébelangen van insiders;
- b. ter vermijding van gebruik of verspreiding van voorwetenschap of andere vertrouwelijke marktinformatie c.q. van misbruik en oneigenlijk gebruik van bij NLF voorhanden vertrouwelijke informatie;
- c. ter voorkoming van koersmanipulatie en andere misleidende handelingen;
- d. ter bescherming van de reputatie van NLF en de daarbij betrokken personen.

NLF heeft een externe compliance officer die toeziet op de naleving van de gedragscode. Tevens is eind 2015 een vertrouwenspersoon integriteit aangesteld. In 2016 is compliance tot vast onderwerp van de agenda van de bestuursvergadering gemaakt ten behoeve van awareness. Belangrijke bevindingen zijn intern nader besproken. Gedurende 2016 is onder meer aandacht besteed aan de afwegingen omtrent het al dan niet aanvaarden van geschenken en uitnodigingen. Tevens heeft NLF een interne werkregel gehanteerd bij de selectie van een adviseur ten behoeve van een (materiele) transactie; gedurende de formele selectieperiode ('request for proposal') met bijbehorende contractuele afspraken wordt als aanvullende interne werkregel gehanteerd dat er geen contacten plaatsvinden met de kandidaten behoudens reguliere contacten in lopende kwesties. Indien er wel contact plaatsvindt wordt dit aan de compliance officer gerapporteerd. De compliance officer heeft over 2016 zoals gebruikelijk per kwartaal gerapporteerd. Tevens heeft een jaargesprek plaatsgevonden tussen de compliance officer en Lilian Gonçalves-Ho Kang You.

Rechtmatigheid en in control statement

Binnen NLF zijn verschillende maatregelen getroffen om de rechtmatigheid van het handelen te bevorderen.

NLF is onderworpen aan het toezicht van de Algemene Rekenkamer. Ook in 2016 heeft de Algemene Rekenkamer informatie over en documenten van NLF opgevraagd. De Algemene Rekenkamer kan de bevindingen van hun onderzoek gebruiken voor het actualiseren van de website van de Algemene Rekenkamer over de kredietcrisis. Ook kunnen de bevindingen worden gebruikt bij het verantwoordingsonderzoek bij de jaarrekening van het ministerie van Financiën.

Het bestuur van NLF heeft in 2015 besloten om een verdere versterking in te voeren van de interne controle van NLF zelf. Daartoe is in 2015 onder begeleiding van een externe adviseur (EY) een systematiek geïmplementeerd inzake een in control statement die ondersteunend is aan verantwoording en versterking van de interne bedrijfsvoering van NLF. Deze systematiek is ook in 2016 toegepast. De leidinggevend managing director heeft hierover gerapporteerd aan het bestuur. Voor de belangrijkste restructureringen wordt verwezen naar de risicoparagraaf (paragraaf 3.5.).

Doelmatigheid

Het bestuur van NLF hecht groot belang aan het doelmatig functioneren van NLF. Doelmatigheid is niet hetzelfde als zo min mogelijk geld uitgeven (zuinigheid). Het is een relatief begrip waarmee normaliter een bepaalde verhouding wordt aangegeven tussen doelstelling, ingezette middelen en bereikte effecten. De doelstelling van NLF is vastgelegd in de wet en de statuten. De gebruikte middelen blijken uit de jaarrekening. De bereikte effecten zijn evenwel niet altijd goed te meten, ten

opzichte van de situatie waarin NLFI niet zou hebben bestaan en het beheer door de staat zelf gevoerd zou zijn. Hierdoor is het lastig te bepalen hoe de door NLFI gemaakte kosten zich verhouden tot het bereikte resultaat.

NLFI heeft in verschillende exitadviezen die aan de minister van Financiën zijn uitgebracht als doelstelling geformuleerd dat de verkoopkosten beneden 1% van de opbrengst van een beursintroduktie dienden te blijven.

Een indicatie van doelmatigheid ziet NLFI in de uitvoering van de beursintroduktie van a.s.r. Deze beursintroduktie van a.s.r. heeft geleid tot een opbrengst voor de staat van circa € 1,065 miljard¹⁰. De uiteindelijke verkoopkosten bedroegen circa 0,53 % hiervan (circa € 5,6 miljoen).

Verder wordt aandacht besteed aan de vergelijking tussen de jaren. Er is sprake van een (beperkte) daling van de lasten in 2016 (ca 10,3 miljoen euro) ten opzichte van de 2015 (ruim 11,8 miljoen euro).

De daling is vrijwel geheel toe te rekenen aan de kosten van externe adviseurs, vooral gerelateerd aan de voorbereiding van adviezen en transacties. Door te werken met externe adviseurs en de interne kosten niet te veel te laten stijgen wordt een grote mate van begrotingsflexibiliteit behouden. Door de toegepaste aanbestedingsprocedures is NLFI gekomen tot het inhuren van kwalitatief goede adviseurs tegen concurrerende tarieven. Bij de eerste vervolgtranche van ABN AMRO is NLFI zelfs in staat gebleken om vier kwalitatief goede zakenbanken te selecteren die de verkoop van de aandelen hebben begeleid tegen een vergoeding van nul euro.

Permanente educatie

NLFI is een kennisintensieve organisatie. Het bestuur en het team werken daarom aan opleiding en training. Enerzijds is budget beschikbaar voor individuele opleidingen. Anderzijds is er een collectief programma van permanente educatie. Zo is er in 2016 een kennissessie georganiseerd voor het bestuur en team gezamenlijk over koersgevoelige informatie met een juridisch adviseur. Overigens heeft de werkdruk er ook in 2016 toe geleid dat er maar in beperkte mate gebruik is gemaakt van individuele opleiding en training.

Zelfevaluatie

Het bestuur evalueert ieder jaar haar eigen functioneren. Eens in de drie jaar vindt de evaluatie plaats met ondersteuning van een externe adviseur, laatstelijk betrof dit de evaluatie over 2014. Op deze wijze wordt gehandeld overeenkomstig de best practice bepaling uit de Nederlandse corporate governance code voor raden van commissarissen.

Ook over 2016 heeft het bestuur haar functioneren geëvalueerd, eerst als zelfevaluatie en daarna in samenspraak met het ministerie van Financiën. De evaluatie met het ministerie van Financiën was in het bijzonder gericht op het inventariseren van de - afnemende - bestuurstaken in de periode 2017 en 2018 en op de invulling van de vacature die in het bestuur zal ontstaan in september 2017 als de benoemingstermijn van de voorzitter eindigt. Op grond van de evaluatie heeft het bestuur voorgesteld aan het ministerie van Financiën om de tijdsbesteding en de vergoeding met ingang van 1 januari 2017 te verlagen.

Bestuursleden en werknemers

NLFI heeft drie door de minister van Financiën benoemde bestuursleden. Zij ontvangen een vergoeding op grond van een met hen gesloten overeenkomst van opdracht (bestuursovereenkomst). Bij aanvang van 2016 had NLFI elf medewerkers in dienst met een privaatrechtelijk arbeidscontract, met in begrip van de leidinggevend managing director. Daarnaast was er een medewerker (parttime) gedetacheerd vanuit het ministerie van Financiën. Aan het eind van 2016 had NLFI negen medewerkers in dienst met een privaatrechtelijk arbeidscontract¹¹. Daarnaast was een medewerker (parttime) gedetacheerd vanuit het ministerie van Financiën. Tevens was een secretariael medewerker op detacheringbasis vanuit een uitzendbureau aan NLFI verbonden.

Bezoldiging topfunctionarissen (Wnt)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt)

¹⁰ Zie de brief van de minister van Financiën aan de Tweede Kamer d.d. 11 juli 2016.

¹¹ Respectievelijk per 31 december 2016 en 29 februari 2016.

ingegaan. Onderstaande verantwoording is opgesteld op basis het algemene Wnt-maximum dat op NLFI van toepassing is¹². In 2016 was dat bezoldigingsmaximum 179.000 euro. NLFI had in 2016 geen functionarissen van wie de som van de bezoldiging ten laste van NLFI meer bedroeg dan (een tijdsevenredig deel van) het genoemde bezoldigingsmaximum. Het weergegeven individuele Wnt-maximum is berekend naar rato van de omvang en de duur van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. NLFI heeft geen raad van toezicht of raad van commissarissen. Er waren geen topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de zin van de Wnt.

bedragen x € 1	mr M. Enthoven	mr L.Y. Gonçalves - Ho Kang You	jhr drs D. Laman Trip	drs R. Bröcheler
Functie(s)	Voorzitter	Bestuurder / vicevoorzitter	Bestuurder / vicevoorzitter	Leidinggevend managing director
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte) ¹³	0,44	0,33	0,33	1,11
Gewezen topfunctionaris?	nee	Nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking ¹⁴ ?	ja	Ja	ja	ja
Individueel Wnt-maximum	79.556	59.667	59.667	179.000
Bezoldiging				
Beloning	60.000	45.000	45.000	157.893
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	2.372 ¹⁵	2.716 ¹⁶
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	15.679 ¹⁷
Totaal bezoldiging	60.000	45.000	47.372	176.288
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Duur dienstverband in 2015	0,44	0,33	0,33	1,11
Bezoldiging 2015				
Beloning	60.000	45.000	45.000	147.972
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	2.104	2.510
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	15.974

¹² NLFI is een privaatrechtelijke stichting waarvan de minister van Financiën de bestuursleden benoemt. Bij NLFI gelden de leden van het bestuur en de managing director als topfunctionaris in de zin van de Wnt. De bestuursleden zijn leden van het hoogste uitvoerende orgaan van de stichting en de managing director is de hoogste onderschikte aan dat orgaan en tevens belast met de dagelijkse leiding.

¹³ De bij NLFI gebruikelijke werktijd is 36 uur per week.

¹⁴ In de zin van de Wnt.

¹⁵ Dit betreft het belastbare deel van de in 2016 uitbetaalde kilometervergoedingen.

¹⁶ Dit betreft een belastbare vaste onkostenvergoeding van € 150 per maand en het belastbare deel van kilometervergoedingen.

¹⁷ Dit betreft de pensioenpremies die verschuldigd zijn aan het ABP voor zover die ten laste van de werkgever komen.

Totaal bezoldiging 2015	60.000	45.000	47.104	166.456
Individueel Wnt-maximum 2015	79.111	59.333	59.333	178.000

In 2016 was geen sprake van een uitkering wegens beëindiging van enig dienstverband aan een topfunctionaris.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele Wnt-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de Wnt dienen te worden gerapporteerd, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de Wnt vermeld zijn of hadden moeten worden.

3.4. Organisatie

NLFI heeft in 2016 zaken gedaan met verschillende externe dienstverleners en leveranciers. Daarbij ging het onder meer om juridische, financiële, administratieve-, accountants-, communicatie- en ICT-diensten. NLFI heeft eind 2016 lopende contracten met verschillende dienstverleners voor dienstverlening in 2017.

Mede met het oog op de eindigheid van NLFI is in 2016 een start gemaakt met een systeem van persoonlijke ontwikkelingsplannen voor de medewerkers, waarbij medewerkers zich ook oriënteren op hun loopbaan na NLFI. In 2016 is de personele bezetting met twee personen verminderd. De werkzaamheden zijn deels opgevangen binnen de bestaande bezetting en er is een medewerker gedetacheerd vanuit een uitzendbureau. Op deze wijze houdt NLFI de nodige flexibiliteit, die nodig wordt geacht met de verwachte afbouw van NLFI, na de verkoop van de verschillende deelnemingen. Bij het opstellen van de begroting voor 2017 is deze vermindering van de personele bezetting gecontinueerd. Verder is daarbij verondersteld dat bij een eventueel verloop in de personele bezetting NLFI geen nieuwe medewerkers zal aantrekken met een contract voor onbepaalde tijd.

Het bestuur heeft begin 2017 het huurcontract gedeeltelijk opgezegd, waardoor NLFI per 1 december 2017 de gehuurde kantoorruimte heeft teruggebracht van 656 m² naar 550 m².

3.5 Risicoparagraaf

NLFI is in 2015 gestart met een systematiek van een in control statement (ICS), zoals hiervoor gemeld in de paragraaf *Rechtmatigheid en in control statement*.

Met een ICS kan inzicht worden verkregen in de risico's die NLFI loopt. Een ICS draagt bij aan de beheersing daarvan en past in de maatschappelijke trend van beheersing door een bestuur binnen een organisatie. Het sluit ook aan bij de aanvullende eisen die gelden voor de risicoparagraaf in het bestuursverslag van grote en middelgrote ondernemingen¹⁸.

Een ICS is gebaseerd op een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Het doel hiervan is het verhogen van het inzicht in en de consensus over risicobeoordeling, -beheersing en -bewaking. Naast het behalen van doelstellingen kan daarmee ook worden gestuurd op het voorkomen of beheersen van risico's van een organisatie. Met het oog op de implementatie van een dergelijke systematiek bij NLFI is in 2015 een organisatiebrede risicoanalyse uitgevoerd en een inventarisatie gemaakt van tien gesignaleerde risicogebieden¹⁹. De inventarisatie bevat per gebied een beschrijving van de geïdentificeerde risico's die een eventuele bedreiging zou kunnen vormen voor het realiseren van de doelstellingen van NLFI. Tevens zijn de (mogelijke) beheersmaatregelen ten aanzien van de betreffende risico's geïnventariseerd. Deze beheersmaatregelen hebben tot doel de betreffende risico's in redelijke mate beheersbaar te maken.

In control statement 2016

¹⁸ De risicoparagraaf in het bestuursverslag vindt zijn basis in de wet (art.2:391 BW), waarin is bepaald dat het wettelijke verplichte bestuursverslag een beschrijving bevat van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de rechtspersoon wordt geconfronteerd.

¹⁹ Te weten: leiderschap, aansprakelijkheid, personele bezetting, procesbeheersing, uitbesteding, relatie stakeholders, toezicht deelnemingen, afhankelijkheid, informatiebeveiliging, en compliance.

In de interne analyse over 2015 is een aantal restrisico's gesignaleerd, waar in 2016 extra aandacht aan is besteed. Onder meer is bijzondere aandacht besteed aan verantwoordingsdossiers (logboeken) en aan een nieuw ingevoerde feedbacksystematiek. Ook is in 2016 een nieuw archiefsysteem ingevoerd. In het bijzonder wordt gewezen op een onderzoek naar informatiebeheer en informatiebeveiliging dat in 2016 is uitgevoerd en dat heeft geleid tot een aantal aanbevelingen om bepaalde risico's verder te beheersen. Onder andere is het de intentie het beschrijving van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) te actualiseren en een aantal procedures te beschrijven. Begin 2017 is over 2016 gerapporteerd. In 2016 zijn over 2015 een zestal risicogebieden als prioritair aangemerkt; in de rapportage over 2016 worden alle risicogebieden geadresseerd die in 2015 zijn geïnventariseerd. De risicogebieden die in de rapportage aan de orde komen zijn (in willekeurige volgorde): afhankelijkheid, toezicht deelnemingen, leiderschap, personele bezetting, aansprakelijkheid, procesbeheersing, relatie stakeholders, informatiebeveiliging, compliance en uitbesteding.

In de in control statement over 2016 is een aantal restrisico's gesignaleerd waar in 2017 extra aandacht zal worden besteed. Deze hebben betrekking op: (A) Tijdige samenstelling van verantwoordingsdossiers, (B) Consistente vastlegging van afspraken met het ministerie, (C) Gebruik van het opleidingsbudget, (D) Achtervang en actieve uitwisseling van mensen tussen teams, (E) Encryptie van e-mails, (F) Actualisering AO IB, (G) Consistente archivering e-mails. Deze risicogebieden zullen in 2017 extra aandacht krijgen van het bestuur en management. Ook zal in 2017 aandacht uitgaan naar de opvolging van het onderzoek naar informatiebeheer en informatiebeveiliging en naar krimp van de organisatie en daarmee samenhangende risico's.

3.6 Vooruitblik 2017

Ook in 2017 wordt gewerkt aan de concrete voorbereiding van een aantal verkooptransacties. NLFI voorziet echter afnemende werkzaamheden in de periode 2017 en 2018. Met het oog daarop is de tijdsbesteding en de vergoeding van de bestuursleden met ingang van 1 januari 2017 verlaagd. Ook is de begroting voor 2017 gehalveerd ten opzichte van de begroting 2016.

4. Corporate governance

NLFI onderschrijft het belang van de Nederlandse Corporate Governance Code. Die Code is van toepassing op grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland waarvan de aandelen of certificaten van aandelen zijn toegelaten tot een effectenbeurs (hierna: beursvennootschappen)²⁰. Sinds de beursintroductie van ABN AMRO en a.s.r. op 20 november 2015 respectievelijk 10 juni 2016 houdt NLFI aandelen in beursvennootschappen.

Eerder heeft NLFI al besloten de relevante principes en best practice bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code vrijwillig na te leven. Daarom wordt in onderstaande matrix weergegeven hoe NLFI als stichting administratiekantoor en als aandeelhouder de relevante principes en best practice bepalingen naleeft volgens het principe pas toe of leg uit.

In een bijlage bij dit jaarverslag wordt van de rechten van de aandeelhouders, zoals die zijn weergegeven in het handboek Corporate Governance van Eumedion, weergegeven in hoeverre die bevoegdheden bij ABN AMRO, a.s.r, SRH (voorheen SNS REAAL), Propertize (tot de overdracht van de aandelen) en SNS Holding aanwezig zijn in en in hoeverre NLFI in 2016 gebruik heeft gemaakt van die bevoegdheden.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat onderstaande tabel ziet op aandelen van de verschillende deelnemingen waar tegenover NLFI certificaten heeft uitgegeven aan de Nederlandse staat en niet op de certificaten van aandelen die zijn uitgegeven door de Stichting Administratiekantoor Continuïteit ABN AMRO Group N.V.

²⁰ Of meer specifiek: tot de handel van een gereguleerde markt of een daarmee vergelijkbaar systeem. De Code is ook van toepassing op grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland (> € 500 miljoen balanswaarde) waarvan de aandelen of certificaten zijn toegelaten tot de handel op een multilaterale handelsfaciliteit of een daarmee vergelijkbaar systeem (tevens: beursvennootschappen).

Nederlandse Corporate governance code²¹	Naleving door NLFI (toepassing of uitleg)
Principes: IV.2 Certificering van aandelen	
Certificering van aandelen is een middel om te voorkomen dat door absenteïsme ter algemene vergadering een (toevallige) meerderheid van aandeelhouders de besluitvorming naar haar hand zet.	Bij NLFI is certificering geen middel om te voorkomen dat door absenteïsme ter algemene vergadering een (toevallige) meerderheid van aandeelhouders de besluitvorming naar haar hand zet. Certificering vindt zijn basis in de Wet NLFI en dient een transparante belangenscheiding, een geloofwaardige exitstrategie en een zakelijk, niet-politiek beheer ²² .
Certificering van aandelen wordt niet gebruikt als beschermingsmaatregel.	Dit principe is niet van toepassing op NLFI.
Het bestuur van het administratiekantoor verleent aan certificaathouders die daarom vragen onder alle omstandigheden en onbeperkt stemvolmachten. De aldus gevolmachtigde certificaathouders kunnen het stemrecht naar eigen inzicht uitoefenen.	Gelet op de reden van bestaan van NLFI (onder meer een transparante belangenscheiding en een zakelijk, niet-politiek beheer) voorzien de administratievoorwaarden van NLFI er niet in dat de certificaathouder stemvolmachten kan vragen. Wel is in de Wet NLFI vastgelegd dat de minister van Financiën NLFI ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven.
Het bestuur van het administratiekantoor geniet het vertrouwen van de certificaathouders.	Dit principe wordt nageleefd.
Certificaathouders hebben de mogelijkheid om kandidaten voor het bestuur van het administratiekantoor aan te bevelen.	De minister van Financiën benoemt, schorst en ontslaat de bestuursleden.
De vennootschap verstrekt aan het administratiekantoor geen informatie die niet openbaar is gemaakt.	Gelet op de achtergrond van de financiële interventies door de staat die hebben geleid tot de oprichting van NLFI en de positie van NLFI wordt deze bepaling niet nageleefd.
Best practice bepalingen administratiekantoor	
IV.2.1 Het bestuur van het administratiekantoor geniet het vertrouwen van de certificaathouders en opereert onafhankelijk van de vennootschap die de certificaten heeft uitgegeven. De administratievoorwaarden bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden certificaathouders het administratiekantoor kunnen verzoeken een vergadering van certificaathouders bijeen te roepen.	Met de oprichting van NLFI is mede beoogd om een grotere afstand te creëren tussen de staat en de vennootschappen (Motie Weekers c.s., Kamerstukken II 2008/9, 31 965, nr. 7). Gelet op de gewenste afstand is niet voorzien in de mogelijkheid om stemvolmachten te verlenen aan de certificaathouder. Wel is in de Wet NLFI vastgelegd dat de minister van Financiën NLFI ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven. Ook kan de minister NLFI aanwijzingen geven indien dit nodig is om internationale verplichtingen van de staat na te leven of gevolg te geven aan aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer.
IV.2.2 De bestuurders van het administratiekantoor worden benoemd door het bestuur van het administratiekantoor. De vergadering van certificaathouders kan aan het bestuur van het administratiekantoor personen voor benoeming tot bestuurder aanbevelen. In	In afwijking van bepaling IV. 2.2. benoemt, schorst en ontslaat de minister van Financiën de bestuursleden van NLFI. Alvorens tot benoeming van een bestuurslid over te gaan stelt de minister van Financiën het bestuur in de gelegenheid om aan hem een persoon voor

²¹ De Code is in 2003 door de toenmalige Commissie Tabaksblat vastgesteld en is in december 2008 aangepast door de Commissie Frijns. In 2016 is de Code herzien door de Commissie Van Manen. De herziene Code treedt vanaf 1 januari 2017 in werking. Nederlandse beursvennootschappen zullen in 2017 nog rapporteren over de naleving van de Code 2008 over het boekjaar 2016.

²² Wet stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen.

<p>het bestuur van het administratiekantoor nemen geen (voormalig) bestuurders, (voormalig) commissarissen, werknemers of vaste adviseurs van de vennootschap zitting.</p>	<p>benoeming tot bestuurslid aan te bevelen. In de statuten van NLFI is vastgelegd dat bestuursleden van NLFI onder meer niet kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestuurder of commissaris van een andere financiële instelling of van een van hun dochtermaatschappijen; - werknemers en vaste adviseurs van de vennootschappen (als gedefinieerd in de Wet NLFI) of hun dochtermaatschappijen. <p>Niet is bepaald dat dit ook geldt voor voormalige bestuurders of voormalige commissarissen. Dit houdt verband met de omstandigheid dat NLFI aandelen houdt in verschillende vennootschappen. Om de groep van potentiële bestuursleden van NLFI niet op voorhand al te zeer te beperken zijn voormalige bestuurders en commissarissen van de deelnemingen niet uitgesloten van het lidmaatschap van het bestuur van NLFI.</p>
<p>IV.2.3 Een bestuurder van het administratiekantoor kan maximaal driemaal voor een periode van vier jaar zitting hebben in het bestuur van het administratiekantoor.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>IV.2.4 Het bestuur van het administratiekantoor is aanwezig op de algemene vergadering en geeft daarin, desgewenst, een verklaring over zijn voorgenomen stemgedrag.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>IV.2.5 Bij de uitoefening van zijn stemrechten richt het administratiekantoor zich primair naar het belang van de certificaathouders en houdt het rekening met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.</p>	<p>In de statuten van NLFI is vastgelegd dat bij de uitoefening van de aan de aandelen verbonden rechten NLFI zich primair richt naar het financieel-economisch belang van de certificaathouder, daarbij rekening houdend met de belangen van de vennootschap, de met haar verbonden onderneming en de daarbij betrokken werknemers. Dit brengt mee, aldus die statutaire bepaling, dat NLFI bewaakt dat de vennootschappen een verantwoorde ondernemingsstrategie voeren, die in lijn is met een commercieel verantwoorde bedrijfsvoering en de geldende regels voor goed ondernemingsbestuur (corporate governance). In de statuten van NLFI is daaraan toegevoegd dat NLFI de aan de aandelen verbonden rechten op een zodanige wijze uitoefent dat de deelnemingen zelfstandig hun commerciële strategie kunnen bepalen en de dagelijkse bedrijfsvoering kunnen uitoefenen, dat geen sprake is van coördinatie van het commerciële beleid van de deelnemingen en dat tussen hen geen concurrentiegevoelige informatie wordt uitgewisseld.</p>
<p>IV.2.6 Het administratiekantoor doet periodiek, doch ten minste eenmaal per jaar, verslag van zijn activiteiten. Het verslag wordt op de website van de vennootschap geplaatst.</p>	<p>In afwijking van bepaling IV 2.6. wordt het jaarverslag van NLFI niet gepubliceerd op de website van de vennootschappen omdat het jaarverslag niet op een enkele vennootschap ziet. Het jaarverslag wordt wel gepubliceerd op de website www.nlfi.nl.</p>
<p>IV.2.7 In het onder best practice bepaling</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>

<p>IV.2.6 bedoelde verslag wordt ten minste aandacht besteed aan:</p> <p>a) het aantal gecertificeerde aandelen, alsmede een toelichting op wijzigingen daarin;</p> <p>b) de in het boekjaar verrichte werkzaamheden;</p> <p>c) het stemgedrag in de gedurende het boekjaar gehouden algemene vergaderingen;</p> <p>d) het door het administratiekantoor vertegenwoordigde percentage van de uitgebrachte stemmen tijdens de onder c) bedoelde vergaderingen;</p> <p>e) de bezoldiging van de bestuursleden van het administratiekantoor;</p> <p>f) het aantal gehouden vergaderingen van het bestuur alsmede de belangrijkste onderwerpen die daarbij aan de orde zijn geweest;</p> <p>g) de kosten van de activiteiten van het administratiekantoor;</p> <p>h) de eventueel door het administratiekantoor ingewonnen externe adviezen;</p> <p>i) de functies van de bestuurders; en</p> <p>j) de contactgegevens van het administratiekantoor.</p>	
<p>IV.2.8 Het administratiekantoor verleent zonder enige beperkingen en onder alle omstandigheden stemvolmachten aan certificaathouders die daar om vragen. Iedere certificaathouder kan het administratiekantoor een bindende steminstructie geven.</p>	<p>Zoals is toegelicht bij bepaling IV 2.1. is niet voorzien in de mogelijkheid om stemvolmachten te verlenen. Wel is in de Wet NLF1 vastgelegd dat de minister van Financiën NLF1 ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven.</p>
<p>Principes: IV.4 Verantwoordelijkheid van aandeelhouders</p>	
<p>Aandeelhouders gedragen zich ten opzichte van de vennootschap, haar organen en hun medeaandeelhouders naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid. Hieronder valt de bereidheid om een dialoog met de vennootschap en medeaandeelhouders aan te gaan.</p>	<p>Dit principe wordt nageleefd.</p>
<p>Best practice bepalingen aandeelhouders</p>	
<p>IV.4.4 Een aandeelhouder oefent het agenderingsrecht slechts uit nadat hij daaromtrent in overleg is getreden met het bestuur. Wanneer een of meer aandeelhouders het voornemen heeft de agendering te verzoeken van een onderwerp dat kan leiden tot wijziging van de strategie van de vennootschap, bijvoorbeeld door het ontslag van één of meer bestuurders of commissarissen, wordt het bestuur in de gelegenheid gesteld een redelijke termijn in te roepen om hierop te reageren (de responstijd). Dit geldt ook voor een voornemen als hiervoor bedoeld dat strekt tot rechterlijke machtiging voor het bijeenroepen van een algemene vergadering op grond van artikel 2:110 BW. De desbetreffende aandeelhouder respecteert de door het bestuur ingeroepen responstijd in de zin van best practice bepaling</p>	<p>In het geval NLF1 gebruikt wenst te maken van het agenderingsrecht, zal NLF1 eerst in overleg treden met het bestuur van de vennootschap. De responstijd waar we rekening mee zullen houden is in overeenstemming met de wettelijke periode van 60 dagen (2:114a BW) en niet 180 dagen zoals de Code voorschrijft. NLF1 vindt de periode van 60 dagen voldoende binnen de bestaande verhoudingen. NLF1 wil voorkomen dat de periode van 180 dagen gebruikt wordt om het proces van agendering onnodig te belemmeren. Indien NLF1 een onderwerp op de agenda van een algemene vergadering laat plaatsen, zal NLF1 dit onderwerp ook toelichten tijdens de vergadering en vragen beantwoorden indien die gesteld worden.</p>

II.1.9.	
IV.4.5 Een aandeelhouder stemt naar zijn eigen inzicht. Van een aandeelhouder die gebruik maakt van stemadviezen van derden wordt verwacht dat hij zich een eigen oordeel vormt over het stembelief van deze adviseur en de door deze adviseur verstrekte stemadviezen.	NLFI maakt geen gebruik van stemadviezen. Elke stembeslissing wordt na bestudering van de relevante stukken en na intern overleg gemaakt. Indien het principiële en zwaarwegende beslissingen betreft vindt afstemming plaats met het ministerie van Financiën. In de Wet NLFI is vastgelegd dat de minister van Financiën NLFI ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven. Ook kan de minister NLFI aanwijzingen geven indien dit nodig is om internationale verplichtingen van de staat na te leven of gevolg te geven aan <u>aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer</u> .
IV.4.6 Indien een aandeelhouder een onderwerp op de agenda heeft laten plaatsen, licht hij dit ter vergadering toe en beantwoordt hij zo nodig vragen hierover.	Deze bepaling wordt nageleefd.

NLFI is een aandeelhouder met een wettelijke taak, maar in strikte zin geen institutionele belegger. Desalniettemin leeft NLFI het principe na dat geldt voor institutionele beleggers dat luidt: "Institutionele beleggers handelen primair in het belang van hun achterliggende begunstigen of beleggers en hebben een verantwoordelijkheid jegens hun achterliggende begunstigen of beleggers en de vennootschappen waarin zij beleggen om op zorgvuldige en transparante wijze te beoordelen of zij gebruik willen maken van hun rechten als aandeelhouder van beursvennootschappen."

Best practice bepaling	Naleving door NLFI
IV 4.1 Institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeraars, beleggingsinstellingen, vermogensbeheerders) publiceren jaarlijks in ieder geval op hun website hun beleid ten aanzien van het uitoefenen van het stemrecht op aandelen die zij houden in beursvennootschappen.	NLFI heeft het stembelief sinds 30 mei 2016 gepubliceerd op de website van NLFI (www.nlfi.nl).
IV.4.2 Institutionele beleggers doen jaarlijks op hun website en/of in hun jaarverslag verslag van de uitvoering van hun beleid ten aanzien van het uitoefenen van het stemrecht in het desbetreffende boekjaar.	Deze bepaling wordt nageleefd.
IV.4.3 Institutionele beleggers brengen ten minste eenmaal per kwartaal op hun website verslag uit of en hoe zij als aandeelhouders hebben gestemd op algemene vergaderingen.	Deze bepaling wordt nageleefd. De verslagen van het stemgedrag zijn gepubliceerd op de website van NLFI (www.nlfi.nl).

NLFI is vanuit een betrokkenheid bij corporate governance lid van Eumedion, die zich ziet als het forum en de bron voor corporate governance en duurzaamheid. Eumedion heeft een aantal best practices voor betrokken aandeelhouderschap opgesteld. NLFI vindt het passend om deze bepalingen na te leven. De wijze van naleving blijkt uit onderstaande matrix.

Best practice bepaling	Naleving door NLFI
1. Eumedion-deelnemers monitoren de Nederlandse vennootschappen waarin zij beleggen.	Deze bepaling wordt nageleefd.
2. Eumedion-deelnemers hebben een duidelijk beleid met betrekking tot de uitoefening van hun aandeelhoudersrechten; daaronder kunnen	NLFI heeft met de verschillende deelnemingen nadere afspraken gemaakt over de invulling van de aandeelhoudersbevoegdheden. Hiermee is

<p>het aangaan van een dialoog met de Nederlandse beursvennootschappen en andere engagementactiviteiten vallen. Zij brengen ten minste één keer per jaar verslag uit van de uitvoering van hun beleid.</p>	<p>een gestructureerd raamwerk vastgesteld voor de invulling van de aandeelhoudersbevoegdheden. De relationship agreements die zijn gesloten met ABN AMRO en a.s.r. zijn gepubliceerd op de website van NLFI. In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van het stemgedrag tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Tegelijk met dit verslag worden de speerpuntenbrieven van NLFI aan ABN AMRO, a.s.r. en de Volksbank gepubliceerd.</p>
<p>3. Eumedion-deelnemers hebben een duidelijk beleid inzake het omgaan met situaties waarin het niet lukt de ondernemingsleiding van de Nederlandse beursvennootschap waarin zij beleggen te overtuigen van hun standpunten en meningsverschillen tussen de ondernemingsleiding van deze vennootschap en de aandeelhouders onopgelost blijven.</p>	<p>NLFI kan in voorkomende gevallen een of meer van de volgende acties ondernemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het sturen van een brief waarin de zorgpunten worden uiteengezet; - Het houden van extra vergaderingen met het bestuur en/of de raad van commissarissen, met name voor het bespreken van de zorgpunten; - Het overleggen met andere stakeholders, met name de certificaathouder; <ul style="list-style-type: none"> - Het uiten van de zorgpunten in een aandeelhoudersvergadering; - Het verzoeken om bepaalde onderwerpen op de agenda van de aandeelhoudersvergadering te plaatsen of het vragen om de bijeenroeping van een buitengewone aandeelhoudersvergadering; - Het na instemming door de minister van Financiën nemen van principiële en/of zwaarwegende beslissingen in een aandeelhoudersvergadering.
<p>4. In voorkomende gevallen zijn Eumedion-deelnemers bereid om gezamenlijk met andere Eumedion-deelnemers en andere beleggers op te trekken.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd, voor zover relevant voor NLFI.</p>
<p>5. Institutionele beleggers kunnen andere, zakelijke relaties hebben met de Nederlandse beursvennootschappen waarin zij beleggen dan alleen de aandeelhoudersrelatie. Eumedion-deelnemers nemen maatregelen om tegenstrijdige belangen die voortvloeien uit deze verschillende rollen te verminderen. Eumedion-deelnemers hebben voor hun handelen duidelijke en robuuste procedures voor het geval zich verschillende of strijdige belangen voordoen. De procedures worden openbaar gemaakt. Materiële tegenstrijdige belangen worden meegedeeld aan de betreffende institutionele cliënten.</p>	<p>Besluiten waarbij tegenstrijdige belangen spelen die van materiële betekenis zijn voor NLFI, de vennootschap of een bestuurder van NLFI zullen voorafgaand aan de minister van Financiën ter instemming worden voorgelegd.</p>
<p>6. Eumedion-deelnemers hebben een duidelijk stembeleid en maken dit beleid openbaar. Zij doen ten minste één keer per jaar verslag van de uitvoering van het stembeleid.</p>	<p>NLFI heeft het stembeleid sinds 30 mei 2016 gepubliceerd op de op de website. NLFI doet ieder kwartaal verslag van de uitvoering van het stembeleid.</p>
<p>7. Eumedion-deelnemers brengen op alle aandelen die zij in Nederlandse vennootschappen houden een geïnformeerde stem uit tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van de desbetreffende vennootschappen. In het geval de Eumedion-</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>

<p>deelnemer zich onthoudt van stemming of tegen een bestuursvoorstel stemt, verschaft de Eumedion-deelnemer uit zichzelf dan wel op aanvraag van de betreffende vennootschap aan de ondernemingsleiding een gemotiveerde uitleg van dit stemgedrag.</p>	
<p>8. Eumedion-deelnemers maken ten minste één maal per kwartaal openbaar hoe ze hebben gestemd op de aandelen in de Nederlandse beursvennootschappen waarin zij beleggen.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>9. Eumedion-deelnemers betrekken aspecten op het terrein van milieu- en sociaal beleid en van governance bij hun beleid inzake de uitoefening van hun aandeelhoudersrechten. Onder dit beleid kunnen het aangaan van een dialoog met de Nederlandse beursvennootschappen en andere engagementactiviteiten vallen.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>10. Eumedion-deelnemers lenen geen aandelen in voor enkel en alleen het uitoefenen van het stemrecht op deze aandelen. Zij overwegen hun uitgeleende aandelen vóór de stemregistratiedatum van de betreffende aandeelhoudersvergadering van de betreffende Nederlandse beursvennootschap terug te halen als de agenda van deze vergadering één of meer controversiële onderwerpen bevat.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd. NLF I leent geen aandelen uit, anders dan voor eventuele stabiliseringstransacties in het kader van een beursintroductie.</p>

5. Financiële gegevens NLFI

5.1. Financiële gegevens over 2016

NLFI is een stichting zonder winststreven. In de Wet NLFI is vastgelegd dat de minister van Financiën de kosten vergoedt die NLFI maakt voor haar wettelijke taak en doel, zoals uitgewerkt in de statuten en de administratievoorwaarden. Daarmee is de financiële continuïteit van NLFI gewaarborgd.

Toekomstige verschillen tussen de gerealiseerde baten en gerealiseerde lasten van de activiteiten van NLFI kunnen ten gunste c.q. ten laste van deze egalisatiereserve komen. Daarbij geldt dat overeenkomstig de statuten van NLFI de egalisatiereserve in beginsel niet meer bedraagt dan vijf miljoen euro²³.

NLFI houdt de deelnemingen voor de staat en heeft certificaten uitgegeven aan de staat. NLFI heeft daardoor geen eigen financieel of economisch belang bij de deelnemingen. Gelet op de statutaire regelingen van de deelnemingen en de wettelijke bevoegdheden van de minister van Financiën ten aanzien van principiële en zwaarwegende beslissingen is geen sprake van een zodanige overwegende zeggenschap van NLFI op de deelnemingen dat tot consolidatie zou moeten worden overgegaan. Bovenstaande financiële gegevens betreffen dus de financiële gegevens van NLFI als zelfstandige rechtspersoon.

²³ Of zoveel meer of minder als het bestuur van NLFI en de minister van Financiën in onderling overleg schriftelijk overeenkomen.

**Samenvattende jaarrekening:
balans per 31 december 2016**

(Balans na winstbestemming)

	<u>31-12-2016</u>		<u>31-12-2015</u>	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Verbouwingen en inventarissen	54.367		158.415	
ICT	<u>30.131</u>		<u>57.352</u>	
		84.498		215.767
Vlottende activa				
Vorraden				
Voorraad drukwerk		2.000		2.000
Vorderingen				
Overige vorderingen en overlopende activa		78.862		357.127
Liquide middelen		11.468.986		17.920.445
Totaal		<u>11.634.346</u>		<u>18.495.339</u>

	<u>31-12-2016</u>		<u>31-12-2015</u>	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Egalisatiereserve		5.000.000		5.000.000
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers	1.210.558		1.514.570	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	77.848		67.492	
Overige schulden en overlopende passiva	607.356		6.065.036	
Terug te betalen aan de staat (ministerie van Financiën)	<u>4.738.584</u>		<u>5.848.241</u>	
		6.634.346		13.495.339
Totaal		<u>11.634.346</u>		<u>18.495.339</u>

**Samenvattende jaarrekening:
staat van baten en lasten 2016**

BATEN	<i>resultaat 2016 €</i>	<i>begroting 2016 €</i>	<i>resultaat 2015 €</i>
Inkomen	<u>15.000.000</u>	<u>15.000.000</u>	<u>17.650.000</u>
Totaal baten	<u>15.000.000</u>	<u>15.000.000</u>	<u>17.650.000</u>
LASTEN			
Bestuur	183.160	215.000	181.756
Werknemers	1.483.296	2.166.000	1.566.255
Huisvesting	179.022	267.000	231.333
Kantoorkosten	266.384	277.000	207.783
Overige kosten	157.634	175.000	134.446
Advieskosten	<u>7.991.455</u>	<u>11.900.000</u>	<u>9.503.002</u>
Totaal lasten	<u>10.260.951</u>	<u>15.000.000</u>	<u>11.824.575</u>
Rente	<u>-465</u>	<u>-</u>	<u>22.816</u>
Financiële baten	<u>-465</u>	<u>-</u>	<u>22.816</u>
Resultaat	4.738.584	-	5.848.241
Resultaatbestemming Egalisatiereserve	-	-	-
Terug te betalen aan de staat (ministerie van Financiën)	<u>-4.738.584</u>	<u>-</u>	<u>-5.848.241</u>
Resultaat na bestemming	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Investeringsuitgaven

In 2016 is voor een bedrag van 4.706 euro investeringsuitgaven gedaan aan ICT.

5.2. Begroting 2017

Het bestuur van NLF I heeft de begroting voor 2017 in december 2016 vastgesteld. Deze begroting is in december 2016 door de minister van Financiën goedgekeurd. De 7,5 miljoen euro aan geraamde uitgaven, berekend volgens het inkomsten- en uitgavenstelsel, is begin januari ontvangen.

Samenvattende begroting van baten en lasten 2017

BATEN	<i>begroting</i> 2017 €	<i>begroting</i> 2016 €
Inkomen	7.500.000	<u>15.000.000</u>
Totaal baten	<u>7.500.000</u>	<u>15.000.000</u>
LASTEN		
Bestuur	136.000	215.000
Werknemers	1.802.000	2.166.000
Huisvesting	205.000	267.000
Kantoorkosten	350.000	277.000
Overige kosten	157.000	175.000
Advieskosten	<u>4.850.000</u>	<u>11.900.000</u>
Totaal lasten	<u>7.500.000</u>	<u>15.000.000</u>
Rente	_____ -	_____ -
Financiële baten	===== -	===== -

De lasten van NLF I worden voor het overgrote deel door het ministerie van Financiën doorberekend aan de deelnemingen die het betreft op basis van het zogenoemde Kostenbesluit.

Verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen (NLFI)

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2016 (hierna: de samengevatte jaarrekening) van Stichting administratiekantoor financiële instellingen (NLFI) te Den Haag is ontleend aan de jaarrekening 2016 van Stichting administratiekantoor financiële instellingen (NLFI).

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2016 van Stichting administratiekantoor financiële instellingen (NLFI) en op basis van de grondslagen zoals beschreven in de paragrafen 'Grondslagen voor waardering van activa en passiva' en 'Grondslagen voor de resultaatbepaling' uit de toelichting op de jaarrekening.

De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevatte balans per 31 december 2016
2. de samengevatte staat van baten en lasten over 2016;

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven dat is gehanteerd in de gecontroleerde jaarrekening van de entiteit. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet inde plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van Stichting administratiekantoor financiële instellingen (NLFI).

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de jaarrekening 2016 van Stichting administratiekantoor financiële instellingen (NLFI) in onze controleverklaring van 9 maart 2017.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de paragrafen 'Grondslagen voor waardering van activa en passiva' en 'Grondslagen voor de resultaatbepaling' uit de toelichting op de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Den Haag, 9 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.B. Spiessens RA

Bijlage bij het jaarverslag

Aandeelhoudersbevoegdheden en het gebruik daarvan door NLFI

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2016 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
<i>Benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen</i>											
1	a) benoeming, schorsing en ontslag van (uitvoerende) bestuurders, waarbij zij opgemerkt dat bestuurders van een structuurvennootschap worden benoemd door de raad van commissarissen of niet-uitvoerende bestuurders (art. 2:134 BW; zie voor structuurvennootschappen art. 2:162 BW en art. 2:164a BW);	n.v.t.	nee	n.v.t. ²⁴	nee	ja	ja	ja	nee	ja	ja
2	b) benoeming, schorsing en ontslag van commissarissen of niet-uitvoerende bestuurders, waarbij zij opgemerkt dat de algemene vergadering van structuurvennootschappen slechts de mogelijkheid heeft om de raad van commissarissen c.q. de niet-uitvoerende bestuurders collectief te ontslaan (art. 2:142, 158 lid 4, 144, 161a en 164a BW).	ja	ja	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja	nee
<i>Verantwoording over het (financieel) beleid en toezicht</i>											
3	c) verzoek om relevante informatie (art. 2:107 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
4	d) decharge van bestuurders en van commissarissen (art. 2:101 lid 3 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
5	e) vaststelling van de jaarrekening (art. 2:101 lid 3 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
6	f) bestemming van de winst en de vaststelling van het dividend (art. 2:105 jo. 101 lid 6 BW; best practice bepaling IV.1.5 van de Nederlandse corporate governance code);	ja ²⁵	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
7	g) verlenen van opdracht aan de externe accountant, tenzij anders bepaald (art. 2:393 lid 2 BW).	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	ja
<i>Bezoldiging</i>											
8	h) vaststelling van het bezoldigingsbeleid voor het bestuur (art. 2:135 lid 1 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee

²⁴ Op 9 juni 2016 zijn de statuten van ASR Nederland N.V. gewijzigd. Vanaf dat moment is artikel 2:164a BW niet langer van toepassing op de vennootschap (i.v.m. volledig structuurregime) en geldt de algemene regel dat de raad van commissarissen bestuurders benoemt, etc. (art. 2:162 BW).

²⁵ Op 24 november 2015 zijn de statuten van ABN AMRO Group N.V. gewijzigd. Vanaf dat moment geldt de bepaling dat uitkering op aandelen niet in geld maar in de vorm van aandelen zal worden gedaan of dat houders van aandelen de keuze wordt gelaten om uitkering in geld en/of in de vorm van aandelen te ontvangen.

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2016 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
9	i) vaststelling van de bezoldiging van commissarissen (art. 2:145 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
10	j) goedkeuring van aandelen- en optieregelingen (art. 2:135 lid 3 BW).	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
<i>Interne structuur</i>											
11	k) statutenwijziging (art. 2:121 BW);	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja
12	l) besluit over voorstel van het bestuur om toepassing van de structuurregeling al dan niet voor te zetten nadat de vennootschap niet langer voldoet aan de wettelijke criteria voor toepassing van de structuurregeling, welke bevoegdheid niet kan worden ingeperkt (art. 2:154 lid 4 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	ja	ja	nee	ja	nee
13	m) omzetting (art. 2:18 jo. 71 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
14	n) juridische fusie (art. 2:317 jo. 330 en 331 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
15	o) juridische splitsing (art. 2:334 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
16	p) aanwijzing van een vertegenwoordiger ingeval van tegenstrijdige belangen (art. 2:129 lid 6 en art. 140 lid 5 BW);	nee	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
17	q) uitgifte van aandelen dan wel delegatie van die bevoegdheid aan een ander orgaan (art. 2:96 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee
18	r) uitsluiting van het voorkeursrecht bij aandelenemissie dan wel de delegatie van die bevoegdheid aan een ander orgaan (art. 2:96a BW);	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee
19	s) inkoop van eigen aandelen dan wel de delegatie van die bevoegdheid aan een ander orgaan (art. 2:98 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee
20	t) kapitaalvermindering (intrekking van aandelen) (art. 2:99 en 2:100 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
21	u) opdracht aan bestuur tot het aanvragen van faillissement (2:136 BW).	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	ja	nee
<i>Openbaar bod en andere besluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of karakter van de vennootschap</i>											
22	v) goedkeuring van bestuursbesluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of karakter van de vennootschap en haar onderneming (art. 2:107a BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2016 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
23	w) bespreking van een openbaar bod op de aandelen van de vennootschap (art. 18 lid 1 Besluit openbare biedingen Wft);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
24	x) het vrijstellen van een aandeelhouder of groep samenwerkende aandeelhouders van de verplichting tot het uitbrengen van een openbaar bod op de aandelen ² (art. 2 Vrijstellingsbesluit overnamebiedingen Wft).	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
<i>Logistiek</i>											
25	y) goedkeuring van het besluit om het jaarverslag en de jaarrekening in een andere taal dan het Nederlands op te stellen (art. 2:391 lid 1 en 2:362 lid 7 BW);	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	ja	ja	nee
26	z) goedkeuring van het besluit om informatie langs elektronische weg aan de aandeelhouders te verzenden (art. 5:25k Wft).	ja	nee	ja	ja nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
<p><i>In aanvulling op de bovenstaande wettelijke rechten bevat de Nederlandse corporate governance code een aantal rechten voor de algemene vergadering. De Nederlandse beursvennootschappen zijn niet verplicht om deze rechten aan de algemene vergadering toe te kennen. In het geval zij deze rechten niet toekennen, dienen zij deze beslissing te motiveren. Het betreft de volgende rechten:</i></p>											
27	a) bespreking van het reserverings- en dividendbeleid, in het bijzonder de hoogte en bestemming van de reservering en de hoogte en vorm van het dividend (best practice bepaling IV.1.4 van de Nederlandse corporate governance code);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	ja
28	b) bespreking van elke substantiële verandering in de corporate governance structuur van de vennootschap en van de naleving van de Nederlandse corporate governance code (best practice bepaling I.2 van de Nederlandse corporate governance code).	ja	nee	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	ja

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2016 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
<p><i>Naast de hierboven genoemde bevoegdheden van de algemene vergadering als orgaan van de Nederlandse beursvennootschap hebben aandeelhouders als individu dan wel als groep ook bepaalde rechten:</i></p>											
29	a) aandeelhouders die alleen dan wel gezamenlijk ten minste 1% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen of aandelen houden met een gezamenlijke beurswaarde van ten minste 50 miljoen euro hebben het recht om onderwerpen ter behandeling in de algemene vergadering voor te dragen. De statuten kunnen lagere drempels bevatten (art. 2:114a BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
30	b) aandeelhouders die alleen dan wel gezamenlijk ten minste 10% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen, kunnen door de rechter op hun verzoek worden gemachtigd tot de bijeenroeping van een algemene vergadering. De statuten kunnen een lagere drempel bevatten (art. 2:110 BW);	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
31	c) een aandeelhouder die 95% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt, heeft het recht om de resterende aandeelhouders uit te kopen (art. 2:92 BW en 2:359c BW);	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
32	d) het recht om de aandelen aan te bieden aan de partij die als gevolg van een openbaar bod ten minste 95% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt (art. 2:359d BW);	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
33	e) het recht om een verzoek tot schadeloosstelling in te dienen indien de aandeelhouder tegen een fusiebesluit heeft gestemd waarbij de verkrijgende vennootschap een vennootschap naar het recht van een andere lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte is (art. 2:333h BW).	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
34	f) aandeelhouders die alleen dan wel gezamenlijk een bepaald kapitaalbelang in een vennootschap houden, kunnen de ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam verzoeken om een enquête in te stellen naar de gang van zaken in een vennootschap.	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2016 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	Bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
35	g) elke aandeelhouder kan bij de ondernemingskamer correctie van de jaarrekening vorderen (art. 2:447 jo. 2:448 BW);	ja	nee	ja	nee	Ja	nee	ja	nee	ja	nee
36	h) na publicatie van de oproeping voor een algemene vergadering van aandeelhouders heeft een aandeelhouder die alleen of gezamenlijk met andere aandeelhouders een belang van ten minste 1% van het geplaatst kapitaal vertegenwoordigt of aandelen houdt die een marktwaarde van ten minste € 250.000 vertegenwoordigen het recht de vennootschap te verzoeken om informatie door te zenden aan andere aandeelhouders.	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee